

LETO XI Številka 46
Jesenice, 21. novembra 1969

**ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Nagrajena umetniška fotografija na razstavi JEKLO IN ČLOVEK — avtor Franci Črv

1. seja DS združenega podjetja slovenske železarne

Tomaž Ertl — predsednik DS, Tugomer Voga, predsednik poslov- nega odbora združenega podjetja

Vršilec dolžnosti generalnega direktorja Združenega podjetja SLOVENSKE ŽELEZARNE Gregor Klančnik je v soboto 15. t. m. sklical v Ljubljani v prostorih gospodarske zbornice prvo sejo DS ZPSŽ. Na seji je pozdravil člane delavskega sveta, ki so bili izvoljeni v železarnah Ravne, Store in Jesenice in ki bodo v bodoče predstavljali člane prvega parlamenta slovenskih metalurgov. Pozdravil je tudi predstavnike družbenopolitičnih organizacij vseh treh železarn, predsednika republiškega zbora Mira Mejaka, predsednika gospodarskega zbora Toneta Boleta, podpredsednika gospodarske zbornice SRS Tina Valentinčiča, tajnika RSS Joža Marolta, predstavnika kreditne banke in hranilnice Mira Jamarja, predsednika sklada skupnih rezerv Ivana Pariša in druge predstavnike, kakor tudi predstavnike radia, televizije in tiska. Za nadaljnje vodstvo seje je do izvolitve predsednika predlagal najstarejšega člana DS inž. Franja Mohorčiča.

Po uvodnih formalnostih je najprej poročal o dosedanjem delu ZPSŽ in o stanju slovenskih železarn v. d. generalnega direktorja Gregor Klančnik. Njegovo poročilo v današnji številki tudi v veloti objavljamo.

Na poročilo ni bilo razprave. V nadaljevanju so soglasno izvolili v delavski svet ZPSŽ kot predstavnika direkcije inž. Iva ARZENSKA do dokončnega konstituiranja direkcije podjetja. Zaradi urejanja nadaljnjih formalnosti pri registraciji podjetja, je bil za začasnega računovodja ZPSŽ soglasno imenovan Albin Černač, dipl. oec.

Delavski svet je potem soglasno izvolil za svojega predsednika Tomaža ER-

TLA iz naše Železarne, za njegovega namestnika pa Ignaca ZAGORIČNIKA iz železarne Store.

Ko je predsednik Ertl prevzel svojo dolžnost, se je zahvalil za zaupanje in poudaril, da se zaveda, kako odgovorno dolžnost prevzema. S složnim delom v organu in z odločitvami, ki bodo imele dolgoročni značaj in ki bodo sprejete v skupnem interesu ter v povezanosti z vsemi dejavniki pomembnimi pri oblikovanju politike in razvoja slovenskih železarn, bo naše delo uspešno in učinkovito. S tako željo, je zaključil prvi predsednik, da bomo delali v skupnem interesu, tudi prevzamem svojo odgovornost.

Za uvod v naslednjo točko dnevnega reda je vodja delovne grupe za pripravo samoupravnih aktov Dante Jasnič razložil potek dela grupe in osnovna načela statuta ZPSŽ. Čeprav za zunanjega opazovalca izgleda, da smo naredili le kratek korak v združevanju, statut vendar odpira možnosti, da sedanjo stopnjo združenja razširimo, kar bo tudi ena od bodočih nalog DS in poslovnega

(Nadalj. na 2. str.)

Naši sodelavci o sanacijskem programu

Z ustrezno kadrovsko politiko in nagraje- vanjem zadržati sposobne delavce

Razgovori z našimi sodelavci nas vedno bolj prepričujejo, da večina delavcev ve in sluti, kje tičijo osnovni vzroki za izboljšanje že doseženih rezultatov. Kakor rdeča nit se skoraj v vseh dosedanjih razgovorih vlečejo vprašanja: izboljšati organizacijo dela, čemur bo nujno sledila tudi večja delovna in tehnološka disciplina, izpopolniti kadrovsko politiko in izoblikovati ustrezen sistem nagrajevanja po delu. Ta osnovna vprašanja so že tolikokrat poudarjena na raznih sejah in sestankih, kakor tudi v naših razgovorih, da bi jih ustrezno strokovne službe morale pričeti intenzivno reševati. Samo poudarjanje in poznavanje problemov še ne pomeni reševanja, še manj pa rešitve. Rešitev, ali vsaj začetek intenzivnega reševanja teh problemov bo naredilo tudi prostor ostalim problemom, ki so tudi še prisotni, pa ostajajo v senci navedenih problemov, ki tudi niso vedno vzrok za doseganje še boljših rezultatov.

VPRAŠANJE: Ali vam je znan sanacijski načrt Železarne oziroma ali so vam za vaše delovno področje znani sanacijski ukrepi oziroma sprejete sanacijske mere in kako jih uresničujete oziroma kako ste se vi osebno vključili v izvrševanje teh nalog, ki praktično pomenijo bolj racionalno gospodarjenje in boljšo organizacijo z namenom boljših poslovnih rezultatov?

ODGOVORI:
MARJAN KOMEL, PARNA CENTRALA — Tudi jaz sem precej bral o sanacijskem programu in se seznanil z njegovimi ukrepi oz. naloga mi. V našem obratu je sicer disciplina zadovoljiva, vendar pa se mi ne zdi pravilen razpored dela. Tako so nekateri vedno v turnusu, drugi pa prosti. Kar zadeva porabo pare, jo imamo trenutno (nadalj. na 2. str.)

572 ton elektrojekla

V nedeljo, 16. t. m., so sodelavci v elektrojeklarni zabeležili nov pomemben rezultat. Dosegli so doslej največjo dnevno proizvodnjo, in sicer 572 ton jekla.

Izrednega uspeha se veselimo vsi in jim iskreno čestitamo!

Poročilo v. d. generalnega direktorja ZPSŽ G. Klančnika

Ob prvem zasedanju delavskega sveta združenega podjetja Slovenske železarne

Točno dva meseca sta minila, odkar so delavci na referendumu 15. septembra odprli pot integraciji slovenskega železarstva. Podpis pogodbe, ki je nato 30. septembra sledil, lahko smatramo kot rojstvo in začetek največje proizvodne organizacijske tvorbe v republiki združenega podjetja Slovenske železarne.

Z 21. členom ustanovne pogodbe sem dobil pooblastilo za vršilca dolžnosti ali začas-

nega generalnega direktorja novega združenega podjetja. Osnovna naloga te zadolžitve je skrb za konstituiranje podjetja in registracijo pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. Ob pristopu k tem operacijam se je pokazalo, da je postopek bolj zapleten in v roku 15 dni po podpisu pogodbe ni bilo izvedljivo konstituiranje in predložitev akta za registracijo podjetja. Najprej smo s sklepom o ugotovitvi izida

referenduma in ustanovitvi združenega podjetja od občine Ljubljana Center, kjer bo sedež podjetja, izposlovali odlok o razpisu volitev v samoupravne organe. Seja te občinske skupščine je bila šele 22. oktobra, nakar smo šele lahko volili in zapisniško potrdili člane prvega delavskega sveta združenega podjetja. V ta osrednji samoupravni organ so bili izvoljeni v

(nadalj. na 10. in 11. str.)

Trije preizkusni trenutki naše solidarnosti in humanosti

»Čez milijon ton bomb so doslej nasuli agresorji na Vietnam, ali mnogo več kot jih je v drugi svetovni vojni padlo na Nemčijo.« »Čez 800.000 Američanov, je v pohodu za mir, zahtevalo prekinitev vojne v Vietnamu.« Take in podobne vesti dnevno prebiramo v časnikih. Ali smo ob vsem tem kdaj potrkali na lastno zavest in čustva in se vprašali kaj mi čutimo ob zatiranemu in trpečemu vietnamskemu ljudstvu. Če nas niso bombe pa so nas morda presunili vietnamski otroci, ki tavajo naokrog lačni, bos, brez staršev, ali morda vietnamske žene, ki v množici mrljev iščejo svojega sina, svojo hčerko..., ali morda starčki, ki so nesposobni, da bežijo pred nasiljem zavojevalcev?

Če nismo pomislili na to preje, če nam še ni zakravelo srce ob tragediji, ki jo preživlja vietnamsko ljudstvo, potem se za trenutek zaprimo vase te dni, ko ves napredni in miroljubni svet preživlja teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom. Kdor je preživel in občutil toliko zatiranja, vojnih grozot in pustošenja, kdor je prežil za svojo vsobodo toliko krvi, kakor naši narodi med narodnoosvobodilno vojno, ta lahko razume in občuti nepopisno trpljenje ljudi iz daljnega Vietnama. Ljudi, ki se tako uporno in uspešno upirajo sovražniku v boju za svobodo in neodvisnost.

Za nas beseda solidarnost ni in ne sme biti prazna beseda. Za to besedo se v nas, v naši duševnosti prebudi naša krvava in trpka preteklost druge svetovne vojne, se prebudi upor do vojne, do nasilja, do morij, se prebudi nepopisna želja po miru in svobodi. Za to besedo se v naši notranjosti nekaj prebudi, kar pomeni izraz velike simpatije do junaštva vietnamskega ljudstva in izraz resnične, iskrene solidarnosti do tega trpečega ljudstva. S to besedo se pridružujemo milijonom svobodoljubnih in demokratičnih ljudi po vsem svetu, ki zahtevajo prekinitev nečloveške in krvave vojne v Vietnamu ter zahtevajo mir in spoštovanje osnovnih človeških pravic tega ljudstva.

Poleg materialne pomoči, jim je potrebna predvsem naša moralna pomoč, predvsem to, da naše skromne glasove strnemo v mogočen glas vsega miroljubnega človeštva, da napišemo množico pism imperialističnim agresorjem in jim povemo: »Končajte krvavo vojno v Vietnamu in pustite ljudstvu demokratično voljo in pravico, da samo odloča o sebi in svojem nadaljnjem življenju in razvoju!«

Pred tednom dni smo zaključili na Jesenicah prostovoljno krvodajalsko akcijo, ki je imela en sam namen, zagotoviti jeseniški bolnišnici dovolj krvi za tekoče potrebe. Rezultat je bil kljub dovoljni propagandi in vzgojni dejavnosti pod pričakovanji. Kljub takemu, ali drugačnemu rezultatu pa se moramo znova poglobiti v vprašanje naše solidarnosti in humanosti. Solidarnost s sočlovekom, ki ga je doletela nesreča in, ki mu lahko samo darovana kri reši dragoceno življenje.

Mnogo premajhen odziv za naše jeseniške možnosti pa nas postavlja v novo dilemo — ali smo v tem zmateriaziranem svetu, v borbi za svoj lastni standard in materialno ugodje, res pozabili na sočloveka in morda tudi na samega sebe? Ali je v občini res samo nekaj čez 1000 ljudi, ki čutijo drugače, ki čutijo s sočlovekom v nesreči? Ali res ostali za krvodajalstvo sposobni občani ne vidijo dneva naprej, ko bodo morda sami potrebovali to dragoceno zdravilo?

V takih primerih se besede humanost in solidarnost spreminjajo ali v publicistično frazo, ali v resnično človekovo plemenitost in veličino!

Beseda Banjaluka včeraj danes in jutri pomeni naslednji moment ob katerem se preizkuša naša solidarnost in humanost. Človeka presunejo podatki, ki prihajajo iz bratske republike, koliko ljudi je ostalo brez strehe, koliko šolskih otrok je zaradi porušenih šol moralo zapustiti rojstni kraj in starše in oditi drugam na šolanje... Kljub temu, da se je skoraj ves svet odzval pozivu solidarnosti in, da so predvsem naši najmlajši pokazali izredno mero solidarnosti in humanosti, so še taki, ki so ob tej nesreči ostali neprizadeti, čeprav za njih tisočak ne pomeni nič.

To so le trije momenti, na katerih se preizkuša naša solidarnost in humanost v širših dimenzijah, medtem, ko je takih momentov v dnevnem življenju nešteto. Ljudem, ki so v zgodovini toliko pretrpeli in bili tudi deležni solidarnosti drugih, bi te besede morale kljub temu, da se včasih v praksi tudi izmalčijo, pomeniti najzlahtnejšo kvaliteto osebnosti in našega socialističnega humanizma.

Z ustrezno kadrovsko politiko...

(Nadalj. s 1. str.)
dovolj, težave pa nastanejo, kadar zmanjka plina. S takimi problemi se bomo pozneje srečali še bolj pogosto, ko bo začela obratovati nova aglomeracija in bo potrošnja plina večja. Treba bo pripraviti silose za premog, saj vemo, da četrti kotel samo z mazutom ne more obratovati. Na področju železarne je dokaj problematično nagrajevanje zaposlenih. O tem smo se že pogovarjali na sestanku. Sploh prevladuje mnenje, da bi z ustrezno kadrovsko politiko in nagrajevanjem lahko zadržali sposobne ljudi, ki odhajajo drugam.

MAKS STERLE, asistent na obratovodstvu toplotne energije: Z nalogami sanacijskega programa sem seznanjen, zlasti pa je važna delovna disciplina, ki jo bo treba še izboljšati. Tu je mišljeno prihajanje na delo ter stoddostno koriščenje delovnega časa. Manjka nam delavcev do normativa, zato dobivamo manj mase osebnih dohodkov. V marsikaterem obratu železarne je zelo važna postavka sanacijskega programa tudi poraba surovin oz. skrb za to, da bi jih porabili čim manj. V našem obratu izkazuje 72 milijonov starih dinarjev prihranka pri porabi goriva, to pa je že lep prispevek k izpolnjevanju sanacijskega programa. Zaslugo za ta uspeh ima kolektiv v celoti, delno racionalizacije ter dobro gospodarjenje. Eno izmed pomembnih vprašanj v železarni je, kako zadržati delavce, ki iščejo delo v tujini. Problematična je organizacija dela in lahko pride tudi do izgub. Težave imamo tudi z rezervnimi deli, ki so slabe kakovosti. Doslej še nihče v odgovoru na postavljeno vprašanje ni omenjal investicijske politike v železarni. Tudi to je važno področje in lahko bi marsikaj izboljšali. Poznam mi je primer v naši parni centrali, ko je montaža parnega kotla IV. trajala šest let, namesto nekaj mesecev. Med tem časom se je marsikaj spremenilo, zlasti cene, našemu podjetju pa so narasli stroški za postavitev kotla. Toda to ni edini primer in lahko bi jih našli še več ter ugotovili, da dogovorjeni roki za postavitev ali montažo naprave niso bili upoštevani. Investicijsko politiko sem omenil predvsem zato, ker mislim, da predstavlja za železarno precej stroškov, v sanacijskem programu pa je rečeno, da se moramo prizadevati za to, da bi jih bilo čim manj.

JOŽE BODLAJ, TOPILOTNA ENERGIJA: Sanacijski program so samoupravni organi v železarni sprejeli zato, da bi s skupnimi močmi in prizadevanji izboljšali stanje. Se vedno je nekaj odprtih vprašanj brez odgovora. Gradimo novo veliko aglomeracijo, toda kje dobimo denar zanjo, če pa nam ga za osebne dohodke tako pri-

manjkuje. Vprašanje je tudi, kako bo nova aglomeracija izkoriščena, ko bo dograjena pa vse dotlej, ko bomo zgradili novi plavž, kljub temu da vemo, da je DSŽ odložil gradnjo plavža za nekaj časa. Organizacija dela v železarni ni dobra in šepa, ker sicer tudi ne bi imeli takšnega stanja. Ne morem razumeti, zakaj imamo v železarni na področju nagrajevanja takšna neskladja med obrati. Ob razpravi o sanacijskem programu, kjer je nagrajevanje nedvomno važna postavka, bo treba pojasniti, kako se v oddelku toplotne energije formira gibljivi del in kakšna merila obstojajo. Šele potem, ko bodo ljudje vse to dobro vedeli in jim bo razumljivo, bodo tudi vedeli, zakaj delajo. Potem bodo tudi njihova prizadevanja za izpolnjevanje sanacijskega programa bolj učinkovita pa tudi uspehi bodo večji.

1. seja DS ZPSŽ

(Nadalj. s 1. str.)
odborna, je končal Dante Janič.

Potem so soglasno, z manjšo korekturo 51. člena statut sprejeli in izrekli priznanje delovni grupi. Predsednik Etl je ob tem naglasil, da je statut pustil odprto pot za nadaljnje povezovanje in da sprejem statuta v sedanji obliki še ne pomeni, da se s tako stopnjo združevanja zadovoljujemo za daljši čas. Sedanje oblike bomo morali brez nerove in nestrpnosti še nadalje poglobljati in razširjati.

V okviru ZPSŽ deluje tudi poslovni odbor, katerega člani so avtomatično po statutu generalni direktor ZPSŽ in vsi trije direktorji tovarn. Delavski svet pa je v ta odbor soglasno izvolil še: Bog-

dana KNAFLICA, Petra OROŽNA in Marjana BELETA.

Soglasno so izvolili tudi komisijo za razpis delovnih mest generalnega direktorja in vodij služb ZPSŽ.

Takoj po končani seji delavskega sveta se je sestal tudi poslovni odbor na svoji prvi seji in komisija za razpis delovnih mest generalnega direktorja in vodij služb.

Poslovni odbor je izbral za svojega predsednika direktorja železarne Ravne Tugomerja VOGA in soglasno sprejel pismo naslovljeno izvršnemu svetu SRS glede trajnih obratnih sredstev in bonifikacije obresti. Govorili so tudi o predstavnikih ZPSŽ v raznih asociacijah, za kar bodo pripravili predloge do prihodnje seje poslovnega odbora.

Delovna grupa pripravlja dopolnitve in spremembe statuta

Posebna delovna grupa v železarni že dalj časa pripravlja predlog sprememb in dopolnitev veljavnega statuta železarne v zvezi s 15. amandmajem in drugimi spremembami zakonov in predpisov. Podgrupe v posameznih sektorjih pa na podlagi navodil pripravljajo predloge sprememb in dopolnitev glede na ureditev strokovnih področij (plan, finančna politika idr.), ki morajo biti zajeta v statutu.

Predloge sprememb in dopolnitev statuta bodo dali v javno razpravo, da bodo na

ta način s sodelovanjem političnih organizacij železarne in sodelavcev v podjetju prišli do čim bolj popolnega samoupravnega akta. To pa bo tudi podlaga, da se ustrezno spremembam statuta dopolnijo tudi ostali normativni akti (pravilniki).

Mnogo stvari, ki jih delovna grupa sedaj vgrajuje v statut, se v praksi po sklepu delavskega sveta podjetja že izvaja (razširjen in dopolnjen samoupravni mehanizem ter v zvezi s tem opredeljene pristojnosti in odgovornosti idr.).

JUŽNA KOREJA — Na južni obali te azijske države so pričeli graditi novo veliko železarno. Imela bo letno zmogljivost en milijon ton surovega jekla, ter bo pričela obratovati v sredini leta 1973. Računajo, da bodo z njeno proizvodnjo krili približno polovico južnokorejskih potreb po železarskih izdelkih.

SOVJETSKA ZVEZA — Kljub veliki proizvodnji sov-

jetskih železarn kupuje ta država večje količine železarskih proizvodov tudi na zahodu. Pred kratkim so sklenili sovjetski predstavniki s kanadsko družbo Steel Co. of Canada pogodbo o dobavi hladno valjane pločevine za potrebe avtomobilske industrije. Prvo naročilo se glasi na 30.000 ton. Tudi ameriška družba U. S. Steel Co. je dobila naročilo za 17.000 ton te pločevine.

Sklepi :

V skladu s sklepi volilne konference z dne 14. 4. 1969 in na podlagi poročil in razprav na delovni konferenci z dne 5. 11. 1969 so bili sprejeti naslednji sklepi:

● Komunisti moramo uspešno začeti proces reorganizacije ZK v Železarni še nadalje razvijati. Oblike in vsebina dela ZK morajo omogočiti, da bomo komunisti vsestransko prisotni pri razreševanju družbenih in ekonomskih vprašanj v kolektivu. Izpopolnjevanje moramo način javnosti dela ZK tako, da bodo samoupravni organi in kolektiv lahko kritično ocenjevali sprejeta stališča.

● Formiranje stalnega aktiva komunistov — članov DS Železarne Jesenice z nalogo, da proučuje delo samoupravnih organov v Železarni in razpravlja o poslovnih politiki in ostali gospodarski problematiki. Aktiv ima polno pravico, da v svoje delo vključi člane ZK iz uprave podjetja in drugih samoupravnih organov, odvisno od problematike, ki jo obravnava.

● Nadalje utrjevati dejavnost oddelkov ZK v obratih s tem, da je odgovoren sekretariat konference in člani oddelkov ZK predvsem valjarne žice, HVŽ, livarne, plinske in vodne energije, da se dejavnost oddelkov poveča in kadrovska utrdi.

● Sekretariat konference ZK železarne Jesenice se pri svojem delu lahko poslužuje in sklicuje aktivne komunistov po delovnih enotah, širokovnih službah ali iz posameznih interesnih področij.

● Konferenca ZK Železarne je dolžna spodbujati idejno usposabljanje komunistov, da bi bili sposobni sprejemati taka stališča, ki bodo dobila široko podporo vseh progresivnih sil v kolektivu.

● Konferenca, sekretariat in oddelki ZK morajo še aktivneje posegati v oblikovanje politike in se za uresničitev sprejetih stališč boriti na vseh področjih svoje dejavnosti.

● Uspešnost je možna le v doslednem spoštovanju načel demokratičnega centralizma, ki zagotavlja enotnost akcije. Odločno ukrepati proti pojavom rušenja principa enotne akcije.

● Uspešno delo je pogojeno s stalnim idejno političnim izobraževanjem. Člani ZK so dolžni, da stalno prebirajo najaktualnejše informacije in razprave iz tednika »Komunist«.

● Sekretariat konference se zadolžuje, da v zimski sezoni organizira nekaj predavanj iz aktualnih tem. Skupno z občinskimi komitejem organizira idejno izobraževanje mladih članov ZK.

● Skrbeti moramo, da samoupravni organi na vseh nivojih v polni meri živijo. Poseben poudarek je treba dati delu delovnih skupin, ki so torišče za informiranje in podajanje predlogov najširšega članstva našega kolektiva.

● Sekretariat je z ustrezno komisijo dolžan pospešiti vse priprave materiala po vprašanju nagajevanja po delu, da se realizira že sprejeti sklep volilne konference o posebni seji na to tematiko.

● V tem letu sklicati redno sejo konference, ki naj obravnava gospodarski položaj Železarne iz aspekta sprejetih družbenih ukrepov v letu 1970. Oddelki ZK naj proučijo in razpravljajo v svojem delokrogu o izvrševanju nalog sanacijskega programa. Sestanki oddelkov naj bodo do 15. decembra 1969 pred predvideno konferenco.

● Že sprejeti sklep na volilni konferenci, ki zahteva več dela z mladimi proizvajalci z nalogo sprejemanja v ZK se premalo resno izvaja. Zato je obveza in dolžnost vseh oddelkov, da temu vprašanju posvetijo posebno pozornost s tem, da po vsakem sestanku oddelka o tem poročajo sekretariatu konference in sestankih sekretarjev.

● Iz članstva ZK se izključijo naslednji tovariši: Gašperin Franc, Talar Justin, Oblak Viktor in Simikič Rade.

Sekretariat konference
ZK ŽJ

Nekaj mnenj o formiranju poslovne politike

2

Pri pregledovanju podrobnih shem in sestavljanju posameznih delov v začasni kompleksni plan usmerja kontrolor plana predvsem na dve točki poslovanja. Ena izmed njih je uporabnost planiranega poslovanja vsake nižje enote z ozirom na funkcionalnost. Prav tu prihaja do uporabe primerjava s prejšnjimi standardnimi rezultati, rezultati drugih enot ali s cilji za nižjo enoto. Drugi vidik se nanaša na uporabnost splošnih rezultatov skupnega poslovanja v terminih profitnega cilja podjetja. Poslovanje vsake podrejene enote je lahko na videz zadovoljivo, vendar pa je lahko neugodno za profitni cilj celotnega podjetja in je potrebno, da se napravijo določene korekture. Možna je seveda tudi obrnjenost, kar kaže na dejstvo, da bi forsiranje poslovanja — v primeru, da bi bilo uspešno — lahko izboljšalo celotni profitni rezultat podjetja do višjega nivoja, kakor pa se je prvotno planiral.

Pri izdelavi podrobnih programov — s katerimi ugotavljamo projekcijo rezultatov poslovanja — lahko zasledimo dva splošna pristopa:

— izdelava po funkcionalni liniji in

— izdelava po liniji grupe proizvodov.

Izdelovanje po funkcionalnih enotah obsega zbiranje bruto dohodkov od zbiranja bruto dohodkov od prodaje tako, kakor so izračunani iz ocen sektorja prodaje o obsegu, kombinacijah proizvodov, produkcijskih stroških, splošnih stroških in še drugih — za oceno profita — važnih momentov. Količina profita se potem lahko spremeni v dohodek v razmerju z investicijami ali pa v dohodek v razmerju s prodajo. S tem bi dobili možnost primerjave z doseženim profitom za celo podjetje.

Izdelava po liniji proizvodov obsega izračunavanje dohodka v razmerju s prodajo ali v razmerju z investicijami za vsako grupo proizvodov. To dosežemo tako, da od bruto prodaje odštejemo direktne stroške proizvodnje grupe proizvodov in stroške razdobja (splošni in administrativni), ki jih lahko dodelimo tej grupi. Na ta način pridemo do profita, ki pripada določeni grupi. Ta znesek lahko potem primerjamo z neto prodajo proizvodov, z udeležbo v skupnih investicijah (kapitalnih in tekočih), ki so razporejene na ta proizvod, da bi na ta način prišli do dohodkovne stopnje. Individualni dohodki grupe proizvodov se potem lahko primerjajo s skupnimi dohodki podjetja, ki ga dobimo z enostavnim seštevanjem

profita po proizvodih. Ta skupna vrednost pa se potem poveže s skupno prodajo ali investicijami.

Posledice analize, ki jo napravimo na osnovi enega ali obeh pristopov, nam daje indikacijo o tem, v kakšni meri se je prvo sestavljanje delov približalo projekciji profita, ki je določen kot cilj podjetja. O teh rezultatih mora kontrolni organ običajno obveščati komisijo za plan (v katero so vključeni visoki predstavniki funkcionalnih in samostojnih poslovnih enot podjetja). V to komisijo mora biti po pravilu vključen tudi sam kontrolni organ. Ta organ lahko da svoje pripombe ali pa oceni prvo, še začasno, projekcijo poročila o poslovanju, opozarjajoč pri tem, v katerem pogledu so stvari zadovoljive in v katerem ne. Pripomniti pa moramo pri tem, da ta organ sam nima pooblastila za ukaz v tem smislu, da se naredijo spremembe v številkah. To ne sme storiti niti v tistih primerih, ki se zdijo povsem očitni, da bi to bilo treba storiti. Samo komisija za plan, ki je neposredno odgovorna sektorju in dela v njegovem imenu, sme to narediti.

Za plansko komisijo nikakor ni lahko delo odločiti se, če je projekcija poročila o poslovanju zadosti dobra, da bi se lahko predsedniku predložila v odobritev. Primerjava z dohodkovno stopnjo, ki je določena kot cilj, lahko služi kot informacija, vendar pa se trdnih sklepov iz tega ne da dobiti. Opozoriti moramo, da je to dejstvo nujno tudi izkustveno preverjati. Cilj, ki se ga ne realizira ali pa se ga nasprotno močno presega, začne izgubljati svoj smisel. Na drugi strani pa je dohodkovna stopnja kot poslovni cilj vedno dolgoročnega značaja in je bistveno samo »po-

prečje» realizacije profita v toku obdobja več let. V nekaterih letih nam tudi najbolj učinkovito poslovanje da rezultat, ki je nižji od planiranega, v drugih letih pa planirani cilj sorazmerno z lahkoto presežemo. Te spremembe ni treba obvezno pripisovati notranji učinkovitosti ampak verjetneje zunanjim faktorjem.

Prodajni plani se običajno primerjajo s pričakovanimi nivoji narodnega bruto dohodka, plani stroškov pa se običajno povezujejo s projekcijami nivojev proizvodnje in prodaje — za kar se predpostavlja, da pomaga vzpostaviti ustrezno razmerje med ocenjenim profitom in zunanjimi razmerami. Pri tem pa ostaja še vedno faktor, ki je v veliki meri odvisen od razsojanja; to je, v kolikšni meri se lahko pričakuje ugodnejši rezultati kot so bili doseženi v preteklem letu. V tej primerjavi moramo seveda abstrahirati splošna ekonomska gibanja.

Kljub temu, da komisija za analizo plana lahko posreduje vrsto različnih odločitev v pogledu sprejemljivosti projekcije poročila o poslovanju, se določeno reagiranje lahko napove. Če profit pade pod stopnjo, ki je cilj poslovanja in v primeru, da se ta stopnja ne da doseči, bo začasna obdelava ustavljena in bo potrebna revizija. Projekcija, ki je pod ciljem, bo skoraj avtomatično okarakterizirana kot signal, da je treba nekaj ukreniti, da bi se popravili planirani rezultati. To »nekaj« se vključuje v eno od dveh kategorij: ali se bo urgiralo, da se ukrepa tako, da se dohodki iz prodaje povečajo, ali pa je treba težiti za tem, da se zmanjšajo stroški. Običajno se raziskujeta obe poti.

J. L.
(Nadaljevanje)

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA V ŽELEZARNI		telefon v pisarni doma	
SOBOTA, 22. 11.:	Zvone LABURA, žebljarna	738	749
NEDELJA, 23. 11.:	Ciril Odlasek, valjarne Javornik	620	776
PONEDELJEK, 24. 11.:	inž. Milan Marolt, UOS	543	790/35
TOREK, 25. 11.:	inž. Leon Mesarič, hladna valjarna	525	590
SREDA, 26. 11.:	inž. Janko Perne, valjarna Bela	848	723
ČETRTEK, 27. 11.:	inž. Jaka Soklič, strojne delavnice	556	888

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 14.30 do naslednjega dne do 6.30. Če dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite vratarja v glavni pisarni, tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu

Mladina o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Odgovarja predsednik občinske konference ZMS

Da bi kaj več zvedela o delu občinske konference ZMS Jesenice, na katero večkrat leti oči, da je nedelavna, sem o tem povprašala njenega predsednika prof. Srečka Krča, ki jo vodi od 25. 2. letos. Srečko je prijeten sobesednik. Govori umirjeno, brez zapetljajev in kar je najvažnejše, ve, kaj hoče povedati. Zato je bil tudi najin razgovor zelo hitro narejen.

Po poklicu si profesor sociologije in poučuješ na jeseniški gimnaziji. Je tvoj poklic kaj vplival na to, da si se odločil prevzeti mesto predsednika obč. konf. ZMS?

Vsekakor. Kajti poklic sociologa je tesno povezan z družbenim življenjem. Njegova posebna naloga je v tem, da analitično spremlja družbena dogajanja in poizkuša iskati vzroke npr.: negativnih pojavov v družbi ter poizkuša tudi pokazati na prave smeri reševanja določenega družbenega problema.

Kaj si si zadal kot glavno nalogo, ko si prevzel predststvo?

Urejevanje kadrovskega sestava vodstev ZMS v občini, predvsem pa organiziranje mladih v ZMS. Doslej še ni aktivov v trgovskih in gostinskih podjetjih ter v nekaterih krajevnih skupnostih. To je tudi temeljna naloga ZMS, da formira občinsko mladinsko organizacijo, ki bo enakopravno sodelovala v javnem in političnem življenju.

Veliko se govori o nedelavnosti obč. konf. ZMS. Kaj lahko poveš o tem?

Doslej je bilo pri delu predsedstva ZMS osnovno vprašanje ljudi, ki bi aktivno delali. Šele z ljudmi se lahko porazdele naloge in razvije aktivnost izven seje sobe.

Kaj vse ste letos že naredili?

Največ smo se angažirali pri reševanju klubskega življenja v občini in pri organizaciji mladih v okviru obč. konf. ZMS. Organizirali pa smo tudi razne proslave ob 50-letnici SKOJ v mesecu mladosti.

Kakšen je sestav vodstva konference?

Na zadnji problemski konferenci se je polovica predsedstva izmenjala. Pretežna večina je dijakov, ostali pa so iz delovnih organizacij. Predststvo sestavlja 15 članov.

Letos ste ustanovili mladinski klub, ki je bil dolgoletna želja vseh mladih Jesenčanov? Kaj je bil namen kluba?

Osnovni namen kluba je kulturno vzgajati mladega človeka. V klubu naj bi mladinci imeli možnost izpopolnjevanja se v politični, kulturni, tehnični izobrazbi in v spoznavanju raznih področij znanosti. V klubu pa mora mlad človek dobiti tudi možnost za zabavo.

Kaj je bilo od predvidenega uresničeno?

Doslej še ne mnogo. Klub se še vedno ukvarja z materialnimi problemi in išče poti za konkretno obliko dela z mladimi.

Koliko denarja dobi obč. konferenca?

Letos smo dobili 40.000,00 din, kar pa je odločno premalo za potrebe vzgoje in organiziranja mladih.

Si želite, da bi vam pri vašem delu kdo pomagal?

Med vodstvi družbenih organizacij obstajajo stiki, vendar pa je še vedno premalo kontinuiranega dela pri načrtovanju političnih akcij v občini. Pri številnih akcijah imajo skupne naloge vse družbene organizacije. Prav pri teh bi moralo biti več sodelovanja.

Proč kratkim ste razpravljali na posebni konferenci o kulturi in angažiranosti mladih ter njihovi vlogi v kulturnem snovanju...

Ta konferenca je pokazala zelo široko panoramo problemov. Pri njihovem reševanju pa ne more sodelovati samo obč. konf. ZMS, temveč tudi druge organizacije — Svobode, šole, kulturne institucije. V ta namen bomo tudi kmalu imeli razgovor z Zvezo kulturnih organizacij v občini.

Kaj pa je prinesla problemska konferenca ZMS o telesni kulturi?

Opozorila je na že znane probleme s področja množične telesne kulture, ki zahtevajo odločno in konkretno reševanje. Na tem področju je bilo že več dogovorov in konferenc, vendar pa je ostalo le pri besedah.

In še druge težave, ki vas tarejo?

Obč. konferenca ZMS se še ni dovolj uveljavila kot organ ZMS v občini. Ta organ še vedno ne reprezentira interese mladih v občini. Zato se mora formirati kot odgovorni družbeno politični organ. Le na ta način bo lahko odločneje in bolj revolucionarno posegala v javno življenje. Uresničitev te naloge pa ni odvisna le od peščice mladinskih delavcev, ampak od vseh, ki so izvoljeni v to konferenco. Sporedno s priznavanjem za krepitev vloge ZMS, je potrebna tudi večja pozornost in angažiranost ostalih družbeno političnih organizacij za dejavnost mladih na kakršnemkoli področju.

Redna seja predsedstva konference ZM železarne

Na redni torkovi seji članov predsedstva TK ZMS železarne Jesenice so govorili o sestavi programa dela za prihodnje leto in o tekočih zadevah.

Poudarek je bil predvsem na kulturno zabavnih prireditvah, ki bi bile v zimsko-pomladanski sezoni. Poleg že tradicionalnih sodelovanj mladine v metalurških igrah, majskem srečanju, pohodu okoli okupirane Ljubljane in dnevu mladosti, imajo v načrtu še medobratna srečanja in tekmovanja mladih v oddaji »Pokaži, kaj znaš« in pripravo nekaj koncertov. Poleg tega pa bi organizirali še razne seminarje in poučna predavanja. Poglobili bi tudi sodelovanje z mladimi iz železarn Ravne in Štore. Prav tako pa bi radi obdržali prijateljske stike z mladimi iz češkoslovaške železarne Poldi.

Z delom pa v letošnjem letu še niso končali, kajti 6. decembra imajo na programu še letno konferenco ZM železarne.

Pred iztekom leta pa želijo prirediti še izlet na Ravne, kjer se bodo srečali z mladimi iz železarne Ravne.

Radi bi se tudi poslovili od starega leta z novoletnim plesom, vendar imajo še razne objektivne težave.

Na koncu seje so imenovali nove podpisnike za banko in predlagali dva člana predsedstva, ki se bosta dne 22. novembra udeležila konference ZM ULJANIK v Puli.

Z. E.

Seja republiške konference ZMS

V soboto, 15. novembra je bila v Ljubljani tretja seja republiške konference ZMS. Na seji so obravnavali probleme in naloge mladine v gospodarskih organizacijah. Sekretar predsedstva Dagmar Šuster je v svojem referatu opozoril na probleme kadrovske politike, izobrazbo in angažiranost mladine v delovnih organizacijah. Po končanem uvodnem referatu sta v razpravi sodelovala tudi predsednik TK ZMS železarne Jesenice Miro Ipavec in Peter Lukan. Opozorila sta na težave mladih v našem podjetju, težave celotnega železarstva in nerazumevanje družbe za nadaljnji obstoj in razvoj železarstva v Sloveniji.

V nadaljnjih razpravah je bilo govora o zaposlovanju, štipendiranju, izobraževanju in aktivnosti mladih v samoupravnih organih. Tovariš Sergej Kraigher je na koncu dejal, da so predlagana stališča slabo opredelila aktivnost mladine, vendar je konferenca v celoti uspela in prikazala »osamljenost in pasivnost« mladine v naši družbi.

LUPE

Naša predstavnik na konferenci ZMS v Iskri

Na vabilo PK ZMS ISKRA Kranj sta se konference tega podjetja v nedeljo, 16. t. m., udeležila dva člana našega predsedstva. Na konferenci je bilo govora predvsem o osebnih dohodkih, o zapuščanju strokovnega kadra, izobrazbi in kulturi. V podjetju je zaposlenih 2.000 mladih, vendar jih od tega sodeluje v samoupravnih organih le 3%. Ob koncu konference so potrdili zaključek konference in na podlagi tega sestavili bogat program za delo mladih v bodoči mandatni dobi.

LUPE

Obvestilo

V glasilu ZK Komunist je uredništvo razpisalo nagradni natečaj ob 50-letnici ZKJ in SKOJ za najboljši spis o temi

DOLG MOJE GENERACIJE

Najboljšim spisom bodo podeljene

- tri prve nagrade po 2.000 ND,
- tri druge nagrade po 1.000 ND,
- tri tretje nagrade po 500 ND.

Besedila morajo biti napisana s pisalnim strojem. Vsakemu spisu mora biti priložen kupon z izpolnjenimi podatki in pečatom šole ali ustanove. Kuponi so objavljeni v Komunistu. Spise pošljite na uredništvo Komunistu, Ljubljana, Beethovnova 2, do 10. decembra.

Teme naj obravnavajo predvsem dolžnosti do preteklosti, do revolucionarne tradicije, dolžnosti do prihodnosti, prizadevanja in prepričanja za delo v sedanjosti.

Žirija bo pri ocenjevanju upoštevala tudi literarno vrednost besedila in izvirnost obravnave ter doživljaj teme.

Priprava kadra za vzdrževanje novih naprav za pripravo vložka

Po vsej verjetnosti in izgleh bodo nove naprave za pripravo vložka začele z obratovanjem v drugi polovici leta 1970. Obratovanje nove aglomeracije in ostalih naprav za pripravo vložka bo pred vzdrževalce strojnih in elektro naprav postavilo odgovorne naloge. Obseg naprav je zelo velik in bo potrebno večje število vzdrževalcev. Nekatere od teh naprav so zelo komplicirane in bodo zahtevale tudi nekaj specializiranih vzdrževalcev, ki pa ne bodo zrasli kar čez noč in jih bo potrebno začeti usposabljaliti že sedaj, toda kako? Najprej je bilo mišljeno tako, da bomo iz dosedanjega vzdrževanja na plavžih dali na vzdrževanje novih naprav najbolj sposobne vzdrževalce, namesto njih pa na plavžih zaposlili mlade, da bo tako teklo normalno vzdrževanje starih naprav, ki še vedno obratujejo v nezmanjšanem obsegu, istočasno pa da bomo že pri sami montaži usposabljalili kader za nove naprave. Toda zaradi različnih vzrokov smo dosegli ravno nasprotno. Boljši delavci so odšli, novih nismo dobili in je sedaj problem, kako vzdrževati stare naprave, seveda pa pri tem na vzgojo kadra za nove naprave sploh ne moremo misliti. Tako stanje se nam pri vzdrževanju lahko zelo maščuje.

Vodstvo strojnega vzdrževanja je sestavilo normativ potrebnih strojnih vzdrževalcev za nove naprave, pripravljajo pa se profili teh vzdrževalcev, ki bodo morali biti drugačni kot so sedaj v vzdrževanju starih naprav. Če bomo hoteli imeti dobre vzdrževalce, bodo morali nekateri poleg proizvodnih delavcev na praksu v podjetje, kjer take naprave že obratujejo.

Pomanjkljivosti v kadrovanju bomo sedaj težko odpravili, ker v železarno pridejo samo taki vzdrževalci, ki v drugih podjetjih ne dobijo zaposlitve in absolventi poklicne šole. Le-ti pridejo brez praktičnih izkušenj in so za samostojno delo na vzdrževanju še nesposobni in lahko delajo samo v skupini s starejšimi vzdrževalci. Toda tudi ti kaj kmalu zapustijo železarno zaradi odhoda k vojakom, potem pa je vprašanje, ali še pridejo nazaj, ali pa si poiščejo drugje boljše zaposlitev, kjer je delo lažje in kjer so boljši osebni dohodki.

Stane Torkar

Samoupravni organi v preteklem tednu

18. SEJA ODBORA ZA PLAN IN FINANCE

Na 18. seji odbora za plan in finance, ki jo je predsednik odbora Anton KOMLJANEC sklical v četrtek, dne 13. novembra 1969, so obravnavali samo poročilo direktorja za proizvodnjo o uspehih dela v I. dekadi novembra.

Ugotovili so, da zaradi redukcije električne energije ni obratovala ASEA električna peč od 3. do 13. novembra in da je občasno stala tudi Lectromelt peč. Izpad proizvodnje je ublažen s tem, da je na ASEA peči napravljen generalni remont, ki je bil sicer planiran v decembru. Ker je redukcija električne energije ukinjena 11. novembra, je podana možnost normalnega obratovanja.

Valjarne na Javorniku so v I. dekadi zelo slabo izpolnile plan skupne proizvodnje, dočim so plan vroče valjane proizvodnje izpolnile ugodno,

kar pomeni, da imajo v teh valjarnah precej materiala v medfazni proizvodnji, kjer čaka na prevzem in odpravo.

Ugotovili so tudi, da je proizvodnja v hladni valjarni in žičarni bila v I. dekadi zadovoljiva, čeprav je pomanjkanje delavcev v žičarni postal problem, predvsem v adjustaži, kar se že odraža na izpolnjevanju planskih nalog. Odbor je menil, da bo treba, če se stanje v tem pogledu ne izboljša, ustaviti stroje in začasno premestiti delavce v adjustažo. Oba obrata razpolagata z dovolj vložka.

KOMISIJE ZA IZUME IN RACIONALIZACIJE V DE SO ZACELE NAGRAJEVATI

Z novo organizacijo organov samoupravljanja v Železarni je v posameznih delovnih enotah začelo tudi delo komisij za izume in racionalizacije. Sedanjí način dela je inovacijsko aktivnost naših železarjev močnejše približal strokovni in objektivni oceni pristojnih izvedencev in strokovnjakov v posameznih delovnih enotah. V Železarni je bilo formiranih osem strokovnih komisij, katerih naloga je, da v svoji DE mobilizirajo nove prizadevne in uspešne iznajditelje, novatorje in racionalizatorje ter jim nakazujejo naloge in probleme, s katerimi bi povečali storilnost dela ali znižali materialne, proizvodne in vzdrževalne stroške, ali kakor koli prispevali svoj delež k rentabilnosti podjetja. Predsedniki teh komisij so s člani komisij že takoj ob ustanovitvi v vsakem pogledu opravičili zaupanje, mnogi izmed njih so razvili maksimalno mobilizacijo in akcijsko sposobnost. Število in tudi kvaliteta tehničnih izboljšav se je po ustanovitvi teh komisij znatno povečala in izboljšala.

Komisije za izume in racionalizacije v posameznih DE redno mesečno zasedajo, ali pa še bolj pogosto, odvisno od prispelih tehničnih izboljšav. Vse komisije imajo dovolj dela in skrbí, kako pravilno in objektivno oceniti posamezne tehnične izboljšave in kako avtorje stimulativno nagraditi brez zadostno prikazanih in nepotrjenih podatkov koristi in prihrankov. Vendar bodo kmalu prešle te začetne težave in bodo lahko odigrale pomembno vlogo pri spodbujanju inovacijske aktivnosti med vsemi člani našega kolektiva. S pospešenim in objektivnim ocenjevanjem posameznih tehničnih izboljšav in s stimulativnim nagrajevanjem bodo lahko prispevale znaten

delež k modernizaciji in avtomatizaciji naših zastarelih strojev, peči in strojnih naprav.

V preteklih dneh so imele že druge ali tretje seje komisije v DE javorniških valjarn, v valjarni Bela in v talilnicah. Tem najbolj delavnim pa bodo v najkrajšem času sledile tudi seje komisij v ostalih DE.

Komisija za izume in racionalizacije v javorniških valjarnah je na zadnji seji pozitivno ocenila dve tehnični izboljšavi. Izboljševalni predlog št. 1885: »Uspešna predelava sprožilca na poljskih škarih v valjarni 1300 iz elektro na mehanski sistem«, ki sta ga izvedla in predložila v oceno strojna vzdrževalca Jože PINTAR in Dušan ŠEGA iz strojnih delavnic valjarn Javornik, je bil pozitivno ocenjen in nagrajen z enkratno skupno pavšalno odškodnino v višini 800 N din. Izboljšava je izredno enostavna in deluje že

6. SEJA KOMISIJE ZA NAGRAJEVANJE V VALJARNI BELA

V sejni sobi valjarne Bela je bila 7. 11. seja komisije za nagrajevanje pri svetu DE. Najprej so analizirali izpolnjevanje štirih sklepov prejšnje seje, nato pa so obširneje govorili o problematiki nagrajevanja v njihovem obratu. Ugotovili so, da v valjarni Bela še vedno primanjkuje delavcev, tako da je ogroženo izvajanje 42-urnega delavnika. Komisija je bila mnenja, da v kolikor kadrovski sektor ne bi dopolnil manjkajočih delavcev do 15. 11., bodo z 20. 11. spet uveljavili 48-urni delavnik. Kadrovski sektor so tudi naročili, da v zvezi s pošiljanjem novih delavcev v obrat pravočasno uredi vse potrebno, tako da se obrat lahko odloči, če posamezni delavci ustrezajo ali ne. Na ta način ne bi sprejemali de-

dalj časa brezhibno, brez kakršnih koli zastojev in popravil, izvedena pa je bila z minimalnimi stroški.

Pozitivno je bil ocenjen tudi izboljševalni predlog št. 1898, katerega je uspešno izvedel avtogenski rezalec Metod BRECKO iz obrata OTOP v valjarni debele pločevine na Javorniku. Avtor te tehnične izboljšave je na lastno iniciativo povečal delovno območje sekatorja UNOVA iz dosedanje širine 1500 mm na povečano širino pločevine 2000 mm. S to izboljšavo je omogočeno rezanje na sekatorju UNOVA ves proizvodni asortiment pločevine, brez kakršne koli menjave. Dodatni podaljšek na sekatorju je lahko montirati brez kakršnih koli težav ob vsaki priliki in spremembi proizvodnje. Nova pridobitev po zamisli in izvedbi Metoda Brečka predstavlja za OTOP velike koristi in prihranke.

Strokovnjaki in izvedenci iz valjarne 2400 so to izboljšavo ocenili kot odlično, zato so bili člani komisije enotnega mnenja, da se avtorju prizna in izplača enkratna odškodnina v višini 400 novih dinarjev.

Ostali izboljševalni predlogi, ki so bili obravnavani na tej seji DE, so bili predloženi v nadaljnjo in dokončno oceno odboru za izume in racionalizacijo pri DSŽ, ker izkazujejo večje prihranke in koristi.

Na ta način povečana aktivnost in uspešna prizadevnost naših novatorjev in racionalizatorjev bo prav gotovo prispevala lep in pomemben delež k lažjemu in hitrejšemu doseganju sanacijskih in akcijskih programov v posameznih obratih in delovnih enotah.

V prihodnji številki bomo poročali tudi o dosežkih iznajditeljev in novatorjev drugih delovnih enotah. Žurc

lavcev, ki pomenijo le obremenitev osebnih dohodkov, obenem pa premalo prispevajo k izpolnjevanju proizvodnih nalog. Komisija je sprejela še nekaj sklepov, ki se nanašajo na plačilo nedelj in praznikov, premijski sistem na blumingu ter v ostalih oddelkih. Med drugim je bil sprejet tudi sklep, da s 1. 1. 1970 začnejo z razdeljevanjem mase osebnega dohodka po oddelkih. Tako bodo preprečili prelivanje mase OD iz enega oddelka v drugega, saj to nespodbudno vpliva na celotni sistem nagrajevanja. Strinjali so se tudi s predlogom, da povečajo eno skupino v oddelku površinske obdelave za delovno mesto manipulant blumov ter žerjavovodju 20-tonskega žerjava in prevzemalca polizdelkov.

SEJA KOMISIJE ZA RACIONALIZATORSTVO IN NOVATORSTVO V VALJARNI BELA

V petek, 14. 11. je bila v sejni sobi valjarne Bela seja komisije za racionalizatorstvo in novatorstvo. Obravnavali so predloge, ki so jih poslali v reševanje in potrditev sodelavci iz valjarne Bela. Komisija je imela na voljo kar 11 predlogov. Po obširni in temeljiti razpravi so sprejeli tri sklepe. Najprej bodo predloge poslali referentu za novatorstvo in racionalizatorstvo v Železarni, ki jih bo oštevilčil. Tiste predloge, ki jih pa posamezni avtorji niso v zadostni meri dokumentirali oz. niso popolni in nimajo priloženih izračunov, jih

bodo avtorjem vrnili, da jih ustrezno s predpisi dopolnijo. Predloge, ki jih je komisija lahko ocenila, bodo posredovali šefu DE, ki bo izdal nalog računovodstvu za izplačilo. Komisija je obravnavala predloge naslednjih avtorjev: inž. Kramarja, inž. Ažmana in Edija Dobravca, Franca Šmida, inž. Jakoba Medja, Franca Župančiča, Dragota Gliha in Janeza Oblaka, Marjana Ažmana in Jožeta Kastelica, Franca Petriča, Viljema Bernika, Dušana Hmeljaka in Janeza Smolja ter Franca Pintarja.

4. SEJA SVETA DE VALJARNE BELA

Tudi na četrti redni seji sveta delovne enote valjarne Bela, ki je bila 12. novembra, so obširneje razpravljali o proizvodni problematiki za oktober. Najprej so ugotovili, da so bili vsi sklepi, razen enega, izpolnjeni. Vodstvu delovne enote so naročili, da vodstvu vzdrževanja pošlje dopis glede vzdrževanja žerjavov.

Na blumingu proizvodni načrt ni bil dosežen in prav tako tudi ne v valjarni trakov, toda kljub temu so že vidni rezultati izboljšanja, tako da bodo delavci zaposleni na blumingu, prvič dobili premije na dobitje (izplen).

Še vedno je veliko valjarskih zastojev, ki jih bo treba zmanjšati. Zmanjšati bo treba tudi zalogo ingotov (10.000 ton), s tem pa bi zadostili potrebam valjarne trakov, ki je bila v oktobru za 17 % pod planom zaradi pomanjkanja vložka. Zalogo bo treba zmanjšati tudi zato, ker nimajo potrebnih skladiščnih prostorov in zato obstoja nevarnost zaradi poškodb in premajhnega prehoda. Tudi s porabo energije niso bili zadovoljni; je previsoka in jo bo treba znižati. V poročilu je omenjen tudi oddelek linije rezanja, ki v oktobru tudi ni izpolnil proizvodnega načrta, glede valjarne žice pa so bili mnenja, da če bo tako obratovala kot v oktobru, bo v prihodnjem letu lahko izpolnila proizvodni načrt v višini 95.000. ton. Nalogo bodo izpolnili le pod pogojem, če bo ogrevalna peč normalno obratovala. V decembru predvidevajo daljši remont in bo zato treba pravočasno oskrbeti žičarno z vložkom. Poudarili so, da je na dosežene rezultate zelo ugodno vplival nov premijski sistem.

Omenjali so tudi sanacijski program Železarne. Že v septembru je Železarna dosegla lepe uspehe, za oktober pa še ni potrebnih podatkov. Toda lahko pričakujemo dobro realizacijo in ustrezno prodajno ceno. Pozitivni rezultati v Železarni se kažejo v tem, da so se odločili za prednost tistih obratov, ki izdelujejo končne izdelke. Med razpravo je bila omenjena tudi nelikvidnost oz. likvidnost. Znano je, da ZIS zahteva, da je treba že pri 6-mesečni nelikvidnosti uvesti prisilno upravo. Naloga valjarne Bela je v tem, da si prizadeva za čim boljšo dobit (izplen), zmanjšanje valjarskih napak in stroškov ogrevanja ter zmanjšanje

okvar na posameznih napravah. V razpravi je sodelovalo več članov kolektiva. Tov. Grošelj je obširneje govoril o sanacijskem programu v valjarni žice ter o dosedanjih rezultatih in ukrepih, ki so jih sprejeli za izpolnjevanje programa. Inž. Karba je omenil, da je bila včasih ozko grlo jeklarna, danes je to valjarna Bela. Jekla imamo dovolj in ga lahko tudi kupujemo, če je treba. Pričakujemo izboljšanje položaja, predvsem z uvedbo stimulacije na blumingu in v valjarni trakov tako kot v valjarni žice. Nevzdržno je stanje globinskih peči, ki so pogosto v popravilu, za tako stanje pa so enako krivi proizvodni obrat in vzdrževanje. Skratka, prizadevati si bo treba za znižanje proizvodnih stroškov. Občutno tudi primanjkuje delavcev. Inž. Karba je omenil, da je izdelan plan kadrovskega sektorja za prihodnje leto, po drugi strani pa tudi plan, ki so ga izdelali vodje obratov in oddelkov. Med obema planoma pa je precejšnja razlika. Kadrovski sektor je imel pri izdelavi načrta v vidu tudi stanovanja, s katerimi razpolagamo, vendar v zadnjem času se tudi na tem področju kaže izboljšanje položaja, predvsem pa sprejemamo le delavce z Jesenic in okolice.

Tov. Mežnarc je opozoril na pomanjkljivo kategorizacijo delovnih mest in zahteval, da bo treba ponovno pregledati celotno kategorizacijo valjarne Bela. Inž. Perno se je zavzemal za uvedbo premij v vseh oddelkih, medtem ko norm ne bi upoštevali. 42-urni delavnik naj bi ostal še v naprej v veljavi, razen na delovnih mestih, kjer to ni mogoče, bi uvedli drug ustrezen delovni čas. Kadrovski sektor naj čimprej dodeli valjarni Bela potrebno število delavcev, predvsem pa za delovna mesta v oddelku površinske obdelave in žerjavovodje. Inž. Karba je odgovoril, da se kategorizacije delovnih mest ne morejo spreminjati, če se na samem delovnem mestu ni spremenil tudi delovni proces.

Sestanki delovnih skupin

PLAVŽ — DELOVNA SKUPINA ŽUST — Sestanek so imeli 10. 11., govorili pa so o problemih obrata, proizvodnji, nagrajevanju in disciplini. Delavci predlagajo popravilo garderobe, ker je v slabem stanju, dodelitev šestih delavcev na vsako peč med prazniki, sicer bodo tudi pečarji imeli praznike. Vodnim instalaterjem in žerjavovodjem naj bi dodelili bunde za zimske mesece. Glede nagrajevanja menijo, da je treba osebne dohodke prilagoditi cenam, ki vidno naraščajo. Imeli so tudi pripombe glede plačevanja ur za manjkajoče.

VALJARNA PROFILOV — ADJUSTAŽA — Na sestanku delovne skupine Zupan 11. 11. so razpravljali o delu pod žerjavi, štednji z vodo in električno energijo ter o premiku voz in poučevanju na delovnih mestih. Najprej je bilo nekaj navodil za delo pod žerjavom, da se izognemo morebitnim poškodbam, nato so poudarili, da stroj ne sme biti v teku, če je prazen, ker po nepotrebnem trošimo električno energijo. Govorili so še o uporabi 3-tonskega žerjava, ker mora biti predvsem zagotovljena varnost. Po 15. 11. bodo uvedli izobraževanje na delovnem mestu.

VALJARNA 2400 — ADJUSTAŽA — Obratovodja valjarne 2400 je na sestanku delovne skupine Resman dne 7. 11. govoril o sanacijskem programu železarne. Več so govorili o sanacijskem programu obrata in o tem, kako bi z večjo prizadevnostjo dosegli boljše rezultate. Zavzimali so se za izboljšanje delovne discipline ter za zmanjšanje zastojev.

VALJARNA 2400 — ADJUSTAŽA — Tudi delovna skupina Knafelj je bila na sestanku 6. 11. seznanjena s sanacijskim programom železarne in obrata. Navzoči delavci so opozorili, da je treba z večjo odgovornostjo izvajati sanacijski program tako na progi kot v adjustaži. Opozorili so predvsem na žigosanje plošč, na večjo doslednost pri koriščenju delovnega časa in delovnega prostora pri Custodis peči. Imajo težave zaradi kadra, ki odhaja drugam. Dobili so nekaj žensk, ki pa jih ne morejo uporabiti na vseh delovnih mestih.

VALJARNA 2400 — ADJUSTAŽA — O sanacijskem programu železarne ter o problemih obrata so govorili tudi na sestanku delovne skupine Kofler. Sodelavec Birk je zahteval odgovor na vprašanje, zakaj imajo tako slabe odstotke v primerjavi z ostalimi dnevi. Govorili so še o razporejanju delavcev na delovna mesta in o izboljšanju delovne discipline. Vsak delavec naj na začetku dneva pregleda svoje delovno mesto in na morebitne pomanjkljivosti opozori vodjo delovne skupine oz. asistenta.

JEKLOVLEK — Sestanek del. skupine Abram so imeli 11. 11., razpravljali pa so o doseženih rezultatih za 9 mesecev, sanacijskem programu ter o proizvodnem načrtu za leto 1970. Zavzemali so se za boljše vzdrževanje strojev, dokončno ureditev ogrevanja delovnega prostora, da bi zmanjšali obolenja. S tem v zvezi so opozorili na popravilo vhodnih vrat.

JEKLOVLEK — ADJUSTAŽA — Sestanek so imeli 8. 11. Na sestanku delovne skupine Krajnik je bila dana informacija o proizvodnih rezultatih ter o izpolnjevanju sanacijskega programa. Adjustaža je v jeklovleku ozko grlo, zahtevajo pa povečanje delovnega prostora, zmanjšanje zalog in ukinitev vseh provizorijev. Sodelavce v luščilnici in vlačilnici opozarjajo, naj bodo pri delu bolj natančni. Material naj v adjustažo dostavljajo z vso potrebno dokumentacijo.

JEKLOVLEK — VLAČILNICA IN LUŠČILNICA — Sestanek delovne skupine Pristov je bil 8. 11., govorili pa so o proizvodnih uspehih v prvih 9 mesecih. Prisotni so želeli, da čimprej uredimo ogrevanje prostorov. Opozarjajo tudi, da so vozčki na starih vlečnih klopih v slabem stanju in se pogosto iztirijo. Tako so možnosti za poškodbe večje, proizvodni uspehi pa slabši. Luščilci so opozorili na rezervne dele, ki jih ni na zalogi, žerjavovodje pa želijo potrebna čistilna sredstva.

JEKLOVLEK — VLAČILNICA IN LUŠČILNICA — Sestanek delovne skupine Horvat je bil 31. 10. Obravnavali so poročilo za 9 mesecev. Da bi v prihodnje dosegli boljše rezultate, bo treba izboljšati organizacijo dela, poiskati notranje rezerve in izkoristiti delovni čas ter zmanjšati zastoje. Seznanjeni so bili s proizvodnim načrtom za prihodnje leto, vendar bo treba pravočasno postaviti dva nova stroja. Opozarjajo, da jim primanjkuje rezervnih delov.

STROJNE DELAVNICE — KLJUČAVNICARJI — Sestanek delovne skupine Urh je bil 6. 11. Govorili so o sanacijskem programu železarne in problemih oddelka. Opozarjajo predvsem na pomanjkanje delovnega prostora, saj morajo pogosto popraviti tudi težje obdelovalne stroje in kvadratura delovnega prostora ne ustreza več.

STROJNE DELAVNICE — ORODJARNA — Vodja delovne skupine Srečko Talar je 14. prisotnim delavcem govoril o sanacijskem programu. Izboljšati bo treba disciplino, proizvodnjo pa povečati za 14 %. Tako bi lahko uvedli 42-urni delavnik ob enakih osebnih dohodkih. Bilo je nekaj pritožb zaradi strehe, ki ob slabem vremenu pušča in voda teče na stroje. Da bi zmanjšali hrup stiskalnice, bo treba zamenjati zobata kolesa z materialom iz umetnega tkiva.

STROJNE DELAVNICE — ORODJARNA — Poleg 22 delavcev delovne skupine Vončina je bil na sestanku 4. 11. navzoč tudi obratovodja inž. Soklič. Vodja delovne skupine je prisotne informiral o krvodajalski akciji, nato pa so govorili o sanacijskem programu in o tem, da bi lahko v orodjarni uvedli skrajšani delovni čas pod pogojem, da povečajo proizvodnjo za 14 %, osebni dohodki pa ostanejo enaki sedanjim. Vodja orodjarne tov. Zbontar je opozoril na storilnost, kar je v skladu s cenikom in nagrajevanjem. Predlagali so zamenjavo zobatih koles pri stiskalnici, da bi bilo manj ropota.

STROJNE DELAVNICE — STRUGARNA JAVORNIK — Delovna skupina Brelj je imela sestanek 12. 11. Govorili so o izpolnjevanju sanacijskega programa in pri tem opozorili na racionalno koriščenje rezilnega in merilnega orodja. Zaradi prehoda na skrajšani delovni čas menijo, da je treba že sedaj skrbeti, da bo le-ta izkoriščen, zlasti ob zaključku dneva. Pripombe so imeli tudi glede nagrajevanja z ozirom na poprečje norm za Javornik.

STROJNE DELAVNICE — STRUGARNA — Na sestanku delovne skupine Markun so opozorili na porabo rezilnega in merilnega orodja, ki se je v prvih devetih mesecih povečala. Proizvodnjo bo treba povečati z boljšim koriščenjem delovnega časa in boljšo organizacijo dela. Ker so mali skobelni stroji zelo iztrošeni, predlagajo nabavo novega stroja, prisotni pa so se strinjali s predlogom, da prispevajo za ponesrečence v Banjaluki iz rezervnega sklada. Vsoto pomoči bodo določili pozneje.

STROJNE DELAVNICE — KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA — O sanacijskem programu sta na sestanku delovne skupine Šilar govorila vodja delavnice tov. Krajnik in obratovodja inž. Soklič. Vzporedno s tem so opozorili na boljše izkoriščanje delovnega časa ter bolj racionalno porabo vložnega materiala, varčevanje s stroji, orodjem in zaščitnimi sredstvi. V razpravi so prisotni kritično obravnavali cenike in menili, da je še vedno preveč vodilnih in administrativnih delavcev. Njihovo število se ne zmanjšuje. Vsi so se zavzemali za boljše delo.

STROJNE DELAVNICE — KONSTRUKCIJSKA DELAVNICA — Sestanek delovne skupine Gartner je bil 12. 11. Vodja delovne skupine je delavce seznanil s sanacijskim programom. Tov. Krajnik je apeliral na prisotne, da vestno delajo od ure do ure, saj so kljub majhnemu številu zaposlenih naloge velike in težko dosegljive. Opozoril je še na uvedbo skrajšanega delovnega časa in bodo kos nalogam le z boljšo organizacijo dela ter z bolj poštenim delom zaposlenih.

STROJNO VZDRŽEVANJE — JAVORNIK — Na sestanku delovne skupine Lapajne — Arh so pregledali izpolnjevanje sklepov prejšnjega sestanka, nato pa govorili o kadrovskih vprašanjih in problemih vzdrževanja na Javorniku. Ob prehodu na skrajšani delovni čas v proizvodnih obratih bo treba uskladiti tudi vzdrževanje, tako da bodo popravila v redu in pravočasno opravljena. Govorili so tudi o delovnem času vzdrževalcev, ko bo uveden skrajšani delovni čas. Sklepi sestanka se nanašajo na ekonomično in varčno vgrajevanje rezervnih delov, na kvaliteten popravila, točno dobavo rezervnih delov in disciplino v oddelku.

VEN — RD ŽARILNIH PEČI — Sestanek je bil 10. 11. Zelo izčrpno in obširno so razpravljali o sanacijskem programu in menili, da bi lahko pomagali k njegovemu izpolnjevanju. Omenili so tudi pripravo materiala za žarilke v pečeh. Nabitvi ga je treba v inozemstvu, ker domači ne ustreza toplotni trdnosti. Imajo tudi druge probleme v zvezi z materialom in zaradi njih prihaja tudi do okvar. Poizkusili bodo zmanjšati čase za remonte, delo pa opraviti kvalitetno. Tako bi odpravili zastoje na minimum.

VEN JAVORNIK — Na sestanku delovne skupine Lužnik, Kavčič in Intihar 13. 11. so se zavzemali za enoten pravilnik za otežkočeni dodatek. Zaradi pomanjkanja električne energije so predlagali dosledno izklapljanje luči in strojev, ki so v praznem teku. Ob koncu so govorili še o delavcih, ki so zaposleni na komandnih pultih in niso ustrezno nagajeni. Pri novih strojih nimajo rezervnih delov.

VEN JESENICE — Sestanek delovne skupine Pintar, Preželj in Petrič je bil 14. 11. Prisotni so bili seznanjeni z izvajanjem sanacijskega programa. Več pozornosti bo treba posvetiti zastojem, elektrifikaciji pa naj dobijo potrebno pomoč. Opozarjajo na doslednost pri predaji službe ob koncu dneva ter zahtevajo, da je treba odgovornejša in bolj zahtevna delovna mesta prvih obratnih elektrifikarjev uvrstiti v deveto skupino.

VEN — DES JAVORNIK — O sanacijskem programu je na sestanku delovne skupine govoril tov. Tuma. Predlagal je, da je treba popravila elektromotorjev opraviti bolj kvalitetno ter racionalno koristiti materiale in delovni čas. Ugotavljajo, da vedno več elektromotorjev popravljamo doma, manj pa druge firme. Predlagali so, da bi tudi motorje, ki jih sedaj popravljajo zunanje firme, popravili doma in to izven rednega delovnega časa.

VEN — DES JESENICE — Sestanek so imeli 8. 11. in obravnavali sanacijski program njihove skupine. Zavzemajo se za kvalitetna popravila motorjev in izboljšanje delovne discipline. Istočasno predlagajo ponovno oceno delovnega mesta I. navigatorskega motorjev. Seznanjeni so bili tudi z osnutkom predloga obratovodstva o delu ter nagrajevanju pri popravilih elektromotorjev izven rednega delovnega časa. S tem bi zmanjšali naročila za popravila motorjev izven železarne.

VEN PLAVŽ — Sestanek je bil 10. 11. Pogovorili so se o nalogah vzdrževalcev, ki morajo skrbeti, da je zastojev v proizvodnji čim manj. Primanjkuje jim strokovnega kadra, predvsem I. obratnih elektrifikarjev. Vodja delovne skupine je opozoril še na večjo previdnost pri delu, ker ima lahko najmanjša napaka hude posledice.

RTA — EZ — Na sestanku dne 10. 11. so bili enotnega mnenja, da je treba zmanjšati stroške za drobni režijski potrošni in pomožni material in sicer za 10 % v primerjavi s prvim polletjem 1969. Omenili so še vrvice pri telefonskih aparatih, ki so jih običajno menjali in bi jih kazalo še popraviti.

RTA — VMR — Vodja delovne skupine je na sestanku 6. 11. obširneje govoril o sanacijskem programu, ki je zelo obsežen. Ker vedno bolj primanjkuje zaposlenih, je vzdrževanje naprav vedno bolj problematično. Zaradi neizpolnjenega normativa je obseg dela večji in zato trpi kvaliteta. Opozarjajo, da bi pri kakršni koli odsotnosti prišlo do novih težav pri vzdrževanju merilnih in regulacijskih naprav. Obširneje so govorili tudi o nagrajevanju in drugih problemih, s katerimi se srečujejo pri delu.

Delovne skupine

Kritičen zapis o dosedanjem delu delovnih skupin

Sklep o uvajanju delovnih skupin je delavski svet Železarn sprejel na seji, dne 17. maja 1969, kar pomeni, da je preteklo že skoraj pol leta od kar delujejo delovne skupine. To pa je doba, ko se lahko že kritično ozremo nazaj in ugotovimo dobre in slabe strani delovanja delovnih skupin. Delovne skupine so brez dvoma upravičile svoj obstoj, če se ozremo samo na september, ko smo v delovnih skupinah obravnavali vprašanja referenduma za združitev slovenskih železarn. Predno pa se kritično ozremo na ostalo v zvezi z delovnimi skupinami, pa si osvežimo organizacijski predpis za urejanje komunikacij in vodenje zapiskov sestankov delovnih skupin.

Takšen organizacijski predpis je bil izdan 7. julija letos in v uvodu pravi, da je z uvajanjem in uveljavljanjem delovnih skupin nujno potrebno izoblikovati učinkovito in hitro komuniciranje med delovno skupino na eni strani ter med predstavniškimi organi upravljanja, vodstvom podjetja in delovne enote, obratovodstvom in službami na drugi strani.

Organizacijski predpis zahteva, da mora biti delovna skupina obveščena o vseh važnih dogajanjih v Železarni in o vseh vprašanjih, ki jih samoupravni organi dajo v javno razpravo. Organizacijski predpis točno določa, da morajo vodje delovnih skupin PRAVOČASNO DOBITI gradivo v pisni obliki, v katerem bodo vsa obravnavana vprašanja kratko in jasno zapisana. Vodje delovnih skupin so v takšnih primerih dolžni sklicati sestanke delovnih skupin in z delovno skupino gradivo obravnavati, dolžni pa so tudi samoiniciativno sklicati sestanke in obravnavati vprašanja, ki se tičejo samo delovne skupine ali obrata.

Organizacijski predpis tudi določa, da vodje delovnih skupin neposredno pišejo zapisnike sestanka na obrazcu zapisnika, ki je v ta namen tiskan in vezan v blok. Bloki zapisnikov delovnih skupin se dobijo v centralnem skladišču. Dalje določa organizacijski predpis, kako je treba pisati zapisnik, da je v njega treba vpisati predloge, stali-

šča, ideje in vprašanja na katera delovna skupina želi dobiti odgovore. Da je zapisnik treba pisati v dveh kopijah, ki se celo ločijo po barvi. Ko je zapisnik napisan, to pa mora biti ali na sestanku ali pa takoj po sestanku, vodja delovne skupine iz bloka iztrga rumeno in roza kopijo, beli original pa ostane v bloku. Kopiji dostavi obratovodstvu, ki rumeno kopijo obdrži, roza pa pošlje naprej tajništvu organov samoupravljanja. V zapisnik je obvezno treba zapisati, če je odgovorjeno na vprašanja, ki jih je delovna skupina postavila na prejšnjem sestanku, tudi če je odgovor negativen.

Obratovodja obdrži rumeno kopijo zapisnika zato, da po njem lahko postopa, kar je celo dolžan storiti. Organizacijski predpis točno določa kaj je obratovodja dolžan storiti, ko dobi zapisnik delovne skupine. Njegove naloge so naslednje:

1. Obvesti organe, ki so dali v javno razpravo določeno gradivo o stališčih, predlogih in idejah delovne skupine.

2. Operativno ukrepa o zadevah, ki so jih delovne skupine obravnavale in spadajo v območje dela obrata.

3. Zahteva od organov in služb izven obrata, ureditev zadev, ki spadajo v njihovo področje delovanja.

4. Pripravlja pojasnila in poskrbi, da organi in službe izven obrata pripravijo pojasnila na odprta vprašanja.

5. Opozarja delovno skupino na morebitno nezakonitost, nerealnost, neuresničljivost, neusklajenost njihovih zahtev, predlogov in idej ter podobno.

6. Skrbi za uresničitev smotrnih in koristnih idej ter predlogov, ki jih delovne skupine samoiniciativno posredujejo na svojih sestankih.

Tako je določeno v organizacijskem predpisu OR—99—12—01, ki je bil izdan 7. julija 1969. V resnici pa ni vse tako, nekaj zato ne, ker vsi niso seznanjeni z organizacijskim predpisom, nekaj zato ne, ker se ga vsi ne pridržujemo. Organizacijski predpis pa je namenjen prav zato, da na nekem določenem področju ali v določenem postopku predpiše red, ki pa ni namenjen samemu sebi,

ampak zato, da bomo imeli v celi tovarni določen red. Naj potrdim z nekaterimi konkretnimi primeri te ugotovitve.

Pregled sestankov delovnih skupin kaže da so delovne skupine imele:

v maju	6 seštan. ali 2 %
v juniju	42 seštan. ali 16 %
v juliju	56 seštan. ali 21 %
v avgustu	71 seštan. ali 27 %
v septem.	224 seštan. ali 86 %
v oktobru	52 seštan. ali 20 %

V septembru smo obravnavali vprašanja referenduma in smo zato, da bi delovne skupine imele sestanke, angžirali poseben štab in tudi uspeli. Ostali meseci pa kažejo, da imamo v Železarni le okrog 20 % vodij delovnih skupin (delovodij), ki so samoiniciativno sklicali sestanke svojih delovnih skupin. Nihče ne more trditi, posebej se ne v pogojih v kakršnih se nahaja naša Železarna, da se v delovni skupini ne nabere v enem mesecu toliko problemov in vprašanj, informacij, da jih ne bi bilo vredno in koristno na polurnem sestanku delovne skupine obravnavati. Slika pregleda sestankov delovnih skupin pa kaže, da ni tako. Ne trdim, da je ta slika popolna, lahko da so vodje delovnih skupin imeli sestanke pa niso napisali zapisnike in jih poslali tako kot je predpisano v organizacijskem predpisu.

To lahko pomeni, da niso seznanjeni z organizacijskim predpisom, ali pa da se ga ne pridržujejo. V dokaz še nekaj konkretnih primerov: Na tajništvu organov samoupravljanja večkrat dobimo originalne zapisnike, ali pa kopije rumene barve, namenjene obratovodjem. V zapisnike se ne vpisuje, kako je odgovorjeno na vprašanja iz prejšnjega sestanka, delovne skupine ne dobijo odgovorov obratovodij in čakajo na odgovore tajništva organov samoupravljanja in podobno. To so sicer navidezno nepomembne stvari, so pa vsaka- kor odraz nekega stanja. Zanimivo pri tem, da je takšno stanje skoraj vedno le v določenih obratih. Zapisnike ponekod pišejo s pisalnim strojem na navadnem papirju, ne na obrazcu, čas od sestanka pa dokler zapisnik prispe na tajništvo organov samoupravljanja je v nekaterih primerih zelo dolg, dolg pa je tudi čas od izvira informacije do realizacije informacije na sestankih delovnih skupin.

Mislím, da se vsi dobro zavedamo, da le hitra in učinkovita informacija ter hitro in učinkovito reagiranje na predloge, mnjenja, stališča in ideje delovnih skupin, preprečujejo konfliktné situacije v obratih in ne na kraju pospešujejo dobro delo in boljše uspehe v proizvodnji. To pa je osnovni namen delovnih skupin, samo v celotnem mehanizmu se bodo morala zavrteti vsa kolesa, ker sem prepričan, da si nihče ne želi neprijetnih konfliktnih situacij v obratih.

Slavko Tarman:

» Povečana doza sevanja — resen problem bodočih generacij «

7

Trojno sevanje prodira v človeško telo

Ko smo spoznali posledice majhnih doz sevanja, moramo se spregovoriti o zaščiti pred povečanjem ionizirajočega sevanja. Da preprečimo prodiranje v telo moramo dobiti zaščitne snovi oziroma zaščitni material, ki absorbira tovrstno sevanje. Za alfa sevanje je dovolj že tanek papir in človek je varen. Toda vse drugače je, če dospejo radioaktivne snovi, ki sevajo alfa žarke s hrano v naše telo. Tam alfa žarki povzročijo večje poškodbe na sluznici črevesja.

Beta sevanje je po jakosti močnejše od alfa sevanja, zato je tudi zaščitni material zahtevnejši. Plastične mase in polivinil obleke že ščitijo telo. Najtežavnejši problem zaščite je varnost pred gama in rentgenskim sevanjem. Uspešno zaščito predstavljajo svinčeni sloji oziroma gumijasti predpasniki s plastjo svinca.

Vsled škodljivega delovanja ionizacije na človeški organizem pride do razpada nukleo kislin. Razpad celic je vzrok oksidacijskih in reduksijskih procesov v telesu. Lokalne vidne posledice so spremembe zatička, membrane — celice razpadejo. Z minimalne doze sevanja povzročijo ulceracije (krvavitve). Občutljivost proti sevanju je odvisna od proteinskega faktorja. Ker pa je proteinski faktor od enega do drugega individua različen — je tudi občutljivost pri različnih organizmih različna. Občutljivost nasproti sevanju (radiosenzibilnost) izstopa predvsem na sluznicah dihalnih organov, sluznici želodca (digestivni trakt) ter v predelu spolnih organov in analne odprtine.

Splošna slika radiacijske bolezni izgleda tako-le:

— Protrombalni stadij, t. j. od momenta sprejetja sevanja do prvih vidnih znakov obolenja (bruhanje čez 3—4 ure, splošno stanje se poslabša, zaspanost).

— Latentni stadij — ko ni nobenih vidnih znakov, niso pa izključene notranje krvavitve.

— Hematološki stadij — nastopi razpad rdečih krvnih teles, sledijo podkožne krvavitve. Po prejetju maksimalni dozi nastopi na rokah eritem kože, sledijo molekularne opekline, koža je edematozna. Rdeči kostni mozeg preide v rumeni. V predelu srca opazimo krvavitve srčnih membran. Nastopijo tudi edemi. V predelu želodca opazimo ulceracije. V tem hematološkem stadiju človek izbruha 1/3 svoje krvi. Euforija je kratkotrajna, sledi apatija in končno agonija. Vsled prekinitve cirkulacije krvi sledi amputacija rok in nog.

Naravna radioaktivnost človeka — merilo dopustne maksimalne doze sevanja

Z merjenjem radioaktivnosti preprečimo kopičenje radioaktivnih izotopov v telesu. Pri ljudeh, ki imajo opravka z radioaktivnimi izotopi — zagotovijo na ta način varnost pri delu.

Človeško telo vsebuje naslednje naravne radioaktivne izotope: K^{40} (razpolovni čas cca 10^9 let), C^{14} (razpolovni čas ca 5600 let) ter radij in njegovi potomci. K^{40} in C^{14} sta enakomerno porazdeljena po tkivu, prav tako manjši del radija, medtem ko je večji del radija nakopičen v kosteh. Pri radioaktivnem razpadu nastanejo žarki β , α in γ .

Prvo merjenje radioaktivnosti človeka so izvedli pred II. svetovno vojno leta 1937. Velika ovira za natančno merjenje je ozadje, to so žarki gama iz kozmičnega in radioaktivnega sevanja. Cenijo, da je v človeškem telesu od celotne teže — 0,35 % kalija. Pri teži odraslega človeka 70 kg — ustreza to 245 gramom kalija. Seveda je to prav malenkostna množina kalija v primerjavi s količino ogljika, ki znaša 18 % telesne teže (70 kg) kar ustreza 12.600 gramov ogljika. Kar precej ali ne?

Metodika merjenja radioaktivnosti človeka se je od prvih začetkov v letu 1937 pa do danes zelo izpopolnila. Velika imena raziskovalcev Sieverta, Reinesa, Rundo-a, Andersona so posegala v to novo področje človekove raziskovalne strasti. Avtorji posameznih merilnih naprav so uporno razvijali metodiko dela ter aparativno tehniko.

V devetih mesecih 325 kršitev delovnih dolžnosti

V zadnji 45. številki Železarn smo objavili na 9. strani pod gornjim naslovom razpravo v. d. sekretarja Železarn Dušana Stareta na seji tovarniške konference ZK. Ker je bila njegova razprava le povzetek oziroma objavljena v precej skrajša-

ni obliki, smiselno dopolnjujemo stavek: »... nadalje zadevo Zdravkoto in Alojza Strumbla, ki bo obravnavana na okrožnem sodišču in za katero zahtevek Železarn znaša 10.000 N din,« ki se naša na razliko v ceni glede na izvršen razrez.

Spomini iz NOB

Srečko Šorli

»Še tisočkrat bi rad umrl za svojo domovino«

Te besede je napisal v poslovnem pismu svoji sestri pokojni Simon Kos, katerega so fašisti v decembru leta 1941. ustrelili pri Trstu skupaj s štirimi tovariši. Obsodili so jih na smrt, ker so se borili za svobodo svojega naroda in ker niso mogli in tudi ne hoteli prenašati nasilja nad svojim ljudstvom. On in tovariši so šli v smrt prepričani, da se bliža čas, ko bo pravica zmagala nad krivico, prepričani pa tudi, da bodo potrebne velike žrtve v tem neenakem boju, ki je trajal že 20 let.

Poletnega večera leta 1934, je krenila čez nekdanjo jugoslovansko-italijansko mejo, nad Cerkniškim jezerom, skupina težko otovorjenih ljudi. Bili so to člani tajne protifašistične organizacije TIGR, ki so se po begu pred aretacijo na Primorskem naselili deloma v Ljubljani, na Jesenicah, v Kranju, in Mariboru. Skupina je štela 20 predanih članov organizacije, takih, ki so že dolga leta sodelovali v borbi proti fašizmu in ki so že večkrat skrivaj prekorčili mejo. V vodstvu skupine so bili tovariši Danilo Zelen, Justin Godnič, Tone Černač in Berti Rejec. Posebno prvi trije so dobro poznali vse tajne prehode čez mejo in se niso ustrašili nevarnosti, saj so bili vedno dobro oboroženi in nemalokrat so to orožje tudi uporabili.

Vsa skupina se je zbrala tistega večera na Rakeku in je od tod krenila v bližino Cerkniškega jezera, kjer so prenočili v nekaj svislih. Zgodaj zjutraj so odšli do s trnjem in praprotjo zaraslega kraja, kjer je bilo pravcato skladišče orožja, katero je po dokaj čudnih kanalih prišlo v roke organizacije TIGR in, ki je bilo namenjeno borbi proti fašizmu, zakletemu sovražniku našega naroda na

Primorskem. Do večera so prenesli vso zalogo v bližino meje in tu se je šele videlo, koliko je bilo tega. Bili sta dve težki strojnici z ogromno municije, precej vreč razstreliva, večje število ročnih granat ter samokresov. Pokojni Danilo Zelen s svojimi najbližjimi sodelavci se je dolgo pripravljalo, da je prišel do tega orožja in razstreliva, katero naj bi bilo pripravljeno za čas, ko bo vse to orožje še kako potrebno.

Vedeti moramo, da se borba proti fašizmu na Primorskem ni začela šele leta 1941, ko sta nacistična Nemčija in fašistična Italija napadli Jugoslavijo in jo okupirali. Borba se je začela že s prevzemom oblasti v Italiji po fašističnih leta 1922, odnosno že ob rojstvu fašistične stranke. Nujno je bilo, da se je naš narod na Primorskem uprl potujčevanju in preganjanju in da se je postavil v bran z vsemi sredstvi. Prav vsled tega je bila leta 1927 osnovana tajna protifašistična organizacija TIGR, ki je imela v svojih vrstah veliko število naše mladine, a tudi starejših ljudi. Ko pa je italijanska kvestura, v marcu leta 1930, po znanem atentatu na fašistični časopis »Il Popolo d'Italia« v Trstu, prišla or-

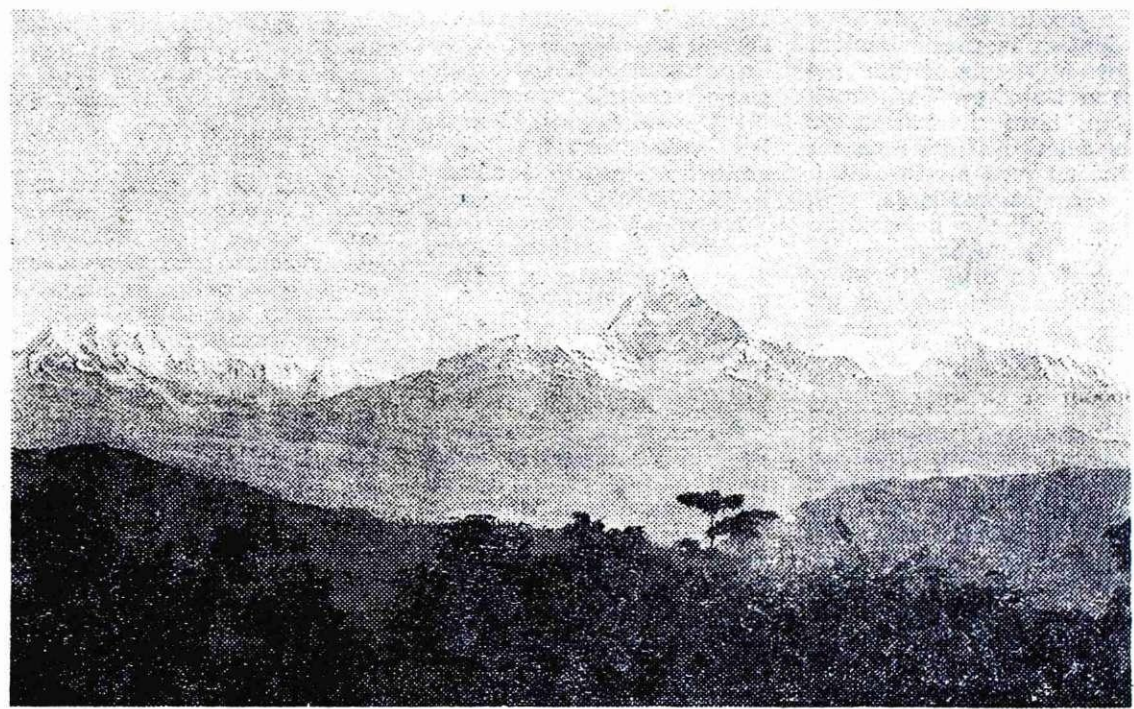
ganizaciji na sled in polovila večje število članov organizacije, je nekaterim uspelo pobegniti čez mejo v Jugoslavijo. Še isto poletje so navezali nove stike s tovariši, ki jih kvestura ni odkrila in kmalu so bile vzpostavljene nove vezi čez mejo. Nekateri pobegli člani so bili takoj pripravljeni, da nadaljujejo svoje delo v organizaciji s tem, da bodo čez mejo na Primorsko prenašali propagandni material, držali stike s člani, ki jih kvestura ni odkrila in pripravljali sabotaže.

Starejši Bohinjci se še dobro spominjajo Julija Torkarja in Franca Fortunata, ka-

tera sta po pobegu dobila zaposlitev v Boh. Bistrici. Oba sta bila aktivna člana organizacije TIGR. Dokler je bil v Bohinju je Fortunat neshetokrat prešel mejo v bohinjskih gorah, sam ali v družbi in imel sestanke s svojimi zaupniki v volčanskih hribih. On je organiziral pošiljke razstreliva v Italijo, ki je ostalo od prve svetovne vojne v volčanskih hribih v kavernah, italijanski antifašisti pa so za svoje sabotaže in atentate ta material zelo rabili. Oba, Torkar in Fortunat pa sta bila iz določenih razlogov odpuščena z dela in sta morala iskati zaposlitev drugod. Fortunat je

bil nekaj let pred vojno zaposlen v Strugi pri Ohridu in je kmalu po okupaciji stopil v NOV, padel je ob koncu vojne pri Zagrebu.

Tudi na drugih sektorjih meje, posebno na postojnskem, so bile izpostavljene nove zveze čez mejo in organizirani zaupniki. Tam so bili stalno na poti čez mejo, vse do začetka druge svetovne vojne, pok. Danilo Zelen (padel pri Ribnici v poletju 1941) Justin Godnič, sedaj upokojenec v Kranju in Tone Černač, sedaj v Mirni na Dolenjskem. O znanem borcu proti nacifazizmu in prvoborcu NOV Kravanja Ferdu Skalarju Petru, ki je

Pozdravna kartica prijateljem od udeležencev letošnje odprave v Himalajo

Marko Butinar

Hvali morje, a drži se kopnega

Morda je to malo nenavaden naslov za zapis o povsem navadnem potovanju 133 potnikov ladje »Jugoslavija«, ki je 19. oktobra dvignila sidro v Kopru in krenila na 5.200 milj dolgo plovbo.

Za devetnajst dni je ladja postala naš drugi dom in v teh dneh smo spoznali Catania, Palma de Mallorca, Gibraltar, Funchal na Madeiri, Santa Cruz na Tenerifi, Las Palmas na Gran Canarii, Casablanca v Maroku, Malago na španski obali Mediterana in Malto sredi Sredozemlja.

Prekmalu se je potem spet naša pot končala in zdaj ko obračam strani beleške se mi zdi, da je od tega preteklo že dolgo časa.

Velikokrat človek doživi nekaj lepega, nepozabnega, iznenada, tako rekoč čez noč. To lahko trdim tudi za to pot, ki nam je vsem odprla nov pogled v tuj svet. V nekaj dneh sem zvedel za to krožno potovanje, se zanj odločil in navsezadnje tudi odpotoval.

V mrzličnem pripravljanju je prišel dan, ko smo se zbrali pred poslovalnico »Turista« v Ljubljani, kjer so nas pričakali avtobusi preplepljeni z napisi »vaš življenjski izlet, potovanje na Kanarske otoke«. Sredi dneva zapuščamo Ljubljano in se v prvem mraku ustavimo pred zapornicami ob vhodu v svobodno

koprsko luko. Zaplete se že tu, vseeno pa v nestrpnosti mine ura, ko naposled le zagledamo »Jugoslavijo« ki je vsa razsvetljena in bela privezana ob pomol. Kot šolarčki se postrojimo eden po eden in spet mine ura, da je za nami carinski pregled. Ladijski fantje nas razmeste po kabinah. Kabina 100 je nekje čisto spodaj v kljunu, tesna, neudobna. Še tistega simboličnega okna, okroglega z vijaki in loputo nima. A srečno naključje se mi nasmehne, da se kmalu, še predno se povsem vživim v novo okolje, preselim na palubo čolnov, kjer so kabine udobnejše. Nekako po dvajseti uri ladijski vijaki razpenijo vodo in

kmalu potem luči Kopra uto-nejo v temi. Luči ob obali pa nas še dolgo spremljajo kot bi nam hotele pomahati v slovo.

Prvikrat se oglasi gong v najpreprostejši izvedbi. Natak ar nas z bleščočim plandnjem vabi k večerji. Hrana na ladjah je običajno odlična, da ne rečem razkošna in taka je bila vse dni. Še predno je večerje konec, sem prepričan, da je na »Jugoslaviji« več kuharjev kot ostale posadke. To mnenje spremenim, ko dobim v roke spisek posadke, ki se konča pri številki 83. Cela vrsta oficirjev, strojnikov, natak arjev, boyev, ne manjka ne zdravnik, frizerja in ne peric, ki s skupnimi močmi skrbijo za varno plovbo in dobro počutje potnikov. Morje je mirno, le drget ladje in šumenje morja priča, da plujemo proti Splitu. Iz teme pobilskuje svetloba svetilnikov, iz kavarne pa se oglašajo instrumenti kvarteta, ki bo vseskozi skrbel za prijetno razpoloženje.

12. 10.

Prva noč je za nami in jutro nas pozdravi, ko se vse bolj in bolj bližamo Splitu skozi tesne prelive med skalnatimi, golimi otoki; njih pobojča so razmejevala s skalnimi ogradami in le redkim zelenjem. Kmalu po zajtrku se bok ladje nasloni ob pomol splitske luke, kjer se vkrca še nekaj potnikov, mi »stari mornarji« od prejšnjega dne pa poležujemo na ležalnikih ob praznem bazenu in se nastavljamo soncu, kot da bi želeli nabrati zalogo za prihodnje deževne dni. Sredi dopoldneva pa »Jugoslavija« spet zareže valove Jadrana in v meglicah se porazgube obrisi mesta.

Morje je mirno in sonce prijetno greje. Po palubah se prične neuradna »revija visoke mode«. Brnijo filmske kamere, posebno ceneni fotoaparati so prava redkost. Tudi sam s svojo »dobro staro Werro« nabiram prve posnetke.

Malo pred kosilom je spo-

To je nekakšen star privilegij, ki ga sicer ne uživajo vsi in ki ga znajo ceniti mnogo bolj tisti, ki so v sivo mesto prišli iz kmečkih krajev in ki jih ta košček zemlje spominja polj, ki so jih morali zapustiti, bodisi zato, ker jih je bilo na domači grudi preveč ali pa so je imeli premalo oziroma je šla na boben in je zdaj last večjih bogatejših kmetov ali celo veleposestnikov. Tam kmetujejo drugi, sami pa živijo po starih graščinah kakor včasih grofje ali pa v mestih kakor mestna gospoda. Ti ne delajo. Zanje, ne da bi sejali in želi. Zemlja jim je neka krsna tovarna ali pa samo roba, s katero špekulirajo in jo prekupčujejo, roba, ki jih bogati in ki ne neho menja ceno, raste v bližini mest ali v krajih, kjer začenjajo graditi kako tovarnico ali kaj podobnega, kar zvišuje kupno ceno zemljišč in množi bogatim bogastvo.

Najbrž bo tudi ta tovarniška zemlja nekoč spremenila videz in v sivem mestu ne bo več vrtov, drobnih krpic s krompirjem in zelenjavo, ograjenih s prekljastim fižolom (primorski prišleki jim pravijo fižolarske brajde, ker jih spominjajo domačih vinogradov), ki delavcu, slabo plačanemu delavcu pridejo še kako prav, četudi so solata, zelenjava, krompir, fižol in drugi podobni pridelki poceni, pre poceni, kakor tožijo kmetje, ki se mučijo, da bi obdelali sleherni plodni košček svoje grude in iztisnili iz njega denar, ki ga potem požre davek in država, ta na veke preklinjana nenasična država — last in bogastvo brezdelne gospode, ki noče biti manj bogata kakor gospoda v večjih in v vseh pogledih bolj bogatih državah.

Zares, lahko gospodi na oblasti! Samo številke, podpisane s podpis in pečati poseje, pa ti že žanje, vsako leto žanje denar neglede na vreme in letino.

Tako govorijo ljudje, ki se ubadajo z zemljo in revščino. Zlasti tam, kjer je tako hudo, da si družina ne more kupiti niti vžigalic in si po eno škat-

SIVO MESTO

lico kupi več družin hkrati, da lahko ena sama vžigalica zakuri vsakdanji ogenj na ognjiščih za pol ali skoro za celo vas.

In taki kraji v naši mili domovini niso redki in jih bo, če bo šlo tako naprej, iz leta v leto več.

Taka je revščina, ki revne dela vedno bolj revne, a bogate vedno bolj bogate.

Je bo kdaj konec?

Bo kdaj konec brezdelne gospode, ki seje namesto semen številke na plodno prst revščine milijonov, in — ne da bi se znojila in revščino gnojila, žanje iz revščine denar, mnogo denarja, bogastvo, vedno večje bogastvo. Tega brezdelni gospodi ni nikoli preveč. Kakor da brezdelni bogataši niso smrtniki, obsojeni na eno samo življenje. Za več življenj in ne za eno samo imajo bogastva. V enem samem življenju ga ne bodo mogli nikoli porabiti. Zato jim ne bo lahko umreti. Njihova smrt je mnogo bolj težka in mučna, kakor je mučna in težka smrt že sama po sebi.

Bogatim smrt ni konec trpljenja in muk kakor revnim.

Bogatim ni smrt odrešenica kakor najbolj ubogim, najbolj trpečim.

Bogatim je smrt rabelj, najbolj sadistični in krvoločni rabelj, ki jih čaka in pred katerim bodo morali poklekniti in položiti glavo na njegovo tnalno.

In to je kazen, pravična kazen za roparsko življenje, ki so ga živeli. Če drugačna ne, vsaj ta kazen in muka konca jih čaka.

Tudi take misli — plod pogovorov s Tonetom v minulih dneh — se kdaj pa kdaj dotaknejo Tineta, a prerahlo, da bi se mogle ta hip zakoreniniti vanj. Pa tudi ne utegnejo se, ker ga gospa že vabi h kosilu.

»Vstopite,« ga vabi k pogrnjeni mizi, pripravljeni za dva.

»Lahko bi jedel zunaj,« se Tine brani. »Umazan sem!«

Toda gospa mu odpre vrata v kopalnico, ki so v sivem mestu tako redke, da bi jih lahko preštel na prste ene roke.

»Umijte se,« mu pokaže umivalnik, iz katerega se kadi topla voda. »Tu je milo,« mu kaže na milo, rožno Elida-milo, ki bi ga človek lahko našel z zaprtimi očmi, saj diši kakor najbolj vonjive vrtnice. »In tu brisača.«

Tine se umiva, čeprav mu je nekoliko nerodno, ker ga opazuje gospa.

Potem sede h kosilu. Gospa mu streže kakor kakemu gosposkemu znanцу, ki jo je prišel obiskat. Prijazno se mu nasmiha in ga gleda, tako božajoče gleda, da bi ga niti mama tako ne mogla gledati.

Mama? Lahko ji bo pripovedoval, kako mu je gospa postregla pri svoji mizi in kosila z njim, pripovedoval o dobrotah, ki jih je in ki so pripravljene tako okusno, kakor bi jih ne mogla pripraviti niti najboljša kuharica v kakem blejskem hotelu za najbolj razvajeno gospodo.

»Dobro je bilo. Zelo dobro,« se zahvaljuje Tine in vstane, čeprav pravi gospa, naj se odpočije. »Nisem utrujen. Po tem kosilu pa sem tak, kakor da bi še sploh ne delal,« odklanja gospejino prijaznost, ne da bi v njenih očeh opazil rahlega razočaranja zaradi zavrnjene prošnje, in se vrne k delu.

»Kakšen fant,« ga ves popoldan občuduje gospa Hana in snuje načrte, kako ga bo zadržala po večerji.

Zakurila bo kopalnico, da se bo fant okopal.

Potem bo oblekel novo Vernerjevo dnevno haljo, ki zanjo Verner še ne ve in ki jo bo lahko poklonila svojemu novemu Valiju.

Šampanjec bo pripomogel, da se bo lepi mladenič znebil predsodkov in da ga bo lažje zamamila v ljubezen.

Morda to ne bo niti pretežno? 'Vali' je bil vendar že pri kosilu videti popolnoma sproščen, pa tudi, vsaj tako se ji je zdelo, že občutljiv za govorico njenih oči, dovzeten za njene kretnje, gibe, zapeljivo lepoto.

Čim bolj se sonce niža h grebenu, podobnem petelinovi roži, tem več poguma in vere je v gospe Hani, da se bodo njena pustolovska pričakovanja uresničila.

»Mislim, da je že čas,« misli, da bi zakurila kopalnico, a jo zmoti zvonec.

»Ti?« se neprijetno začudi, ko na pragu zagleda Wildbachovo.

»Obiskat sem te prišla, mein Kind, ker si tako sama.«

»Vstopi, vstopi! Vesela sem te,« pravi gospa Hana in se trudi, da bi je ne izdajal glas, da misli prav nasprotno.

»Delavca imaš, delavca! Ves vrt ti je preobrnil kakor krt. Nič ne pogledaš, kaj počne,« gospe Wildbachovi razritine okrog prijetne hišice niso všeč.

»Dela, kakor sem mu ukazala. Vrt bom preuredila v majhen park,« pojasnjuje gospa Hana svoje načrte, ki so samo krinka za njen pravi 'načrt', ki ji je za nocoj zaradi nepričakovanega obiska gospe Wildbachove žal šel po vodi.

»Ah, da. To je seveda kaj drugega,« je Hanina zamisel zdaj všeč tudi Wildbachovi. Njej kaj takega ne bi prišlo nikoli na misel. »Toda mladi ljudje ste drugačni. Mislite samo na lepoto. In če je v vaši okolici ni, jo ustvarite. Ja, tako je. To se pravi biti mlad.«

Še govorita o tem in niti ne opazita, da se je zgostil mrak.

»Treba bo prižgati luč. O bog,« pravi v resnici zaskrbljena gospa Hana. »Klepetam, a na to, da bo treba fantu pripraviti večerjo, sem pozabila.«

»Saj bova šli k nam. Povabila sem te za nocoj.« Zares, da, zares,« se gospa Hana spomni povabila. »Ne gre zame! Za delavca moram vseeno nekaj pripraviti.«

»Daj mu velik kos kruha,« pokaže Wildbachova z rokami. »Delavci veliko pojedjo. Stavim, da bi sleherni lahko pospravil velik hleb kruha naenkrat, če bi mu ga dala.«

»Toda fant je delal, pridno delal... Res ne vem, zakaj tako pridnega delavca ne zaposle v tovarni? Ti je Karl kaj pravil?«

»Kaj?« je Wildbachova ne razume.

»O fantovi zaposlitvi? Nesel mu je spričevalo, saj se spominjaš.«

Ob prvem zasedanju DS ZPSŽ

(Nadalj. s 1. str.)

ŽELEZARNI JESENICE: Emil Ažman, Tomaž Ertl, Vito Gričar, Jernej Hočevar, Ludvik Kejzar, Franc Kobentar, Zvone Labura in Mirko Zupan;

ŽELEZARNI RAVNE: Janez Bratina, Jože Borštner, Alojz Breznikar, Milan Dobovišek, Franjo Mohorčič, Dušan Milner, Jože Rodič in Franc Šisernik;

ŽELEZARNI ŠTORE: Janez Barborič, Olga Čuvan, Lado Kaluža, Peter Knez, Ivo Mavec, Stane Sotlar, Milko Starc in Ignac Zagoričnik.

Za konstituiranje delavskega sveta moramo imeti tudi petindvajsetega člana, ki zastopa direkcijo. Ker te še ni, predlagam, da ta zbor potrdi začasen mandat za člana delavskega sveta združenega podjetja tovarišu Ivanu Arzenšku.

Pristojno okrožno gospodarsko sodišče Ljubljana nas je opozorilo na obvezne popravke predloga statuta:

— ime **ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE** mora vsebovati tudi sedež podjetja, **LJUBLJANA**,

— poslovni predmet je bilo potrebno bolj jasno precizirati,

— vpisu v register združenega podjetja sledi izbris vseh treh do sedaj samostojnih podjetij,

— registracija je možna šele potem, ko ima podjetje svoje samoupravne organe, to pomeni šele po današnjem zasedanju lahko zberemo potrebne dokumente, kar je že 45 dni po podpisu pogodbe. Registracija je pogojena tudi z imenovanjem začasnega računovodja združenega podjetja, kar naj bi izvršilo današnje zasedanje delavskega sveta. Predlagam, da dolžnost poverimo tov. Albinu Černaču, dipl. oec.

Urejevanje dokumentov in postopka o konstituiranju podjetja niso bila edina dela združenega podjetja, izvedena po referendumu. Ob sodelovanju direktorija slovenskih železarn smo:

— izdali pod naslovom združenega podjetja Slovenske železarne skupno usklajeno informacijo o proizvodnem programu in načinu sklepanja pogodb za naslednje, 1970. leto;

— pri pošti Ljubljana 1 smo odprli poštni predal št. 01-365 s prijavljenim začasnim naslovom: Ljubljana, Lepi pot 11, kjer že razpolagamo z enim prostorom na Metalurškem inštitutu;

— izdelali skupno vlogo na KBHL za odobritev kredita za trajna obratna sredstva v višini 232,5 milijonov din;

— izdelali skupno vlogo na KBHL za začasno kratkoročno premostitveno kreditiranje obratnih sredstev;

— s posebno vlogo združenju poslovnih bank in hranilnic SRS smo predlagali se-

stanek z direktorji slovenskih denarnih zavodov in železarn, do katerega je prišlo dne 27. oktobra ob popolni udeležbi in ugodnem odmevu;

— železarni Nikšić smo predlagali sestanek s predstavnikmi železarn SRS, ki je bil 30. in 31. oktobra v Nikšiču in je bil pri tem dosežen sporazum o poslovnem tehničnem sodelovanju;

— enotno smo nastopali na Združenju jugoslovanskih železarn in zveznem uradu za cene pri reševanju zahteve za povišanje cen jeklu, s posebnim pismom pa republiški izvršni svet zaprosili za podporo na zveznem izvršnem svetu pri reševanju te upravičene zahteve;

— na posebno željo smo ob 50-letnici ustanovitve s tovarno kovanega orodja Zreče sklenili 5-letno kupoprodajno pogodbo, na željo pa predlog take dolgoročne pogodbe dostavili tudi ISKRI Kranj;

— slovenski javnosti smo prek tiska, radia in televizije posredovali informacije za oblikovanje objektivnega mišljenja tako v zvezi z zahtevami po povečanju cen jeklu kot za kritje potreb pomankljivih obratnih sredstev;

— iskali smo poslovne prostore in ob prizadevanju uspeli dobiti začasno rešitev v bivši upravni stavbi tiskarne Dela, Tomšičeva 1-3/I. Zankrat nam je tu na razpolago en prostor, po izselitvi banke v nove prostore pa bo januarja 1970 možna vselitev direkcije;

— izvršili smo priprave usklajenega načrtovanja za poslovno leto 1970 in v ta namen sklicali sestanek direktorjev planskih služb in vodij priprav dela;

— z republiškim sekretariatom za gospodarstvo smo začeli izdelovati kompleksno dokumentacijo, ki naj prikaže sedanje stanje in izhod za izboljšanje ekonomskega položaja slovenskih železarn. Izdelana je tudi posebna vloga na izvršni svet s predlogom za izboljšanje finančnega položaja in konsolidacijo poslovanja vseh treh organizacij združenega dela. To naj bi že danes kot svoj prvi problem obravnaval poslovni odbor.

Tudi po današnjem razpisu delovnih mest direkcije združenega podjetja bo treba delo kontinuirano po sedanjem načinu nadaljevati namesto direktorija se bo poslej sestajal poslovni odbor in z medsebojnimi zadolžitvami izvajal akcije ter reševal probleme, ki se ne bodo smeli odlagati.

Železarstvo je industrijska veja s takim organskim sestavom kapitala, ki ima relativno najvišje naložbe v sredstva za delo. Ta osnovna proizvodna ustvarjalnost je prvi člen industrijske verige in pogoj razvoja celotnega gospodarstva. V tem je

razlog, da tako kapitalistični kot socialistični sistem najdejo pot za razvoj črne metalurgije. V vzhodnoevropskih državah se to vrši s financiranjem, v zahodnem svetu pa pot kapitalu odpirajo specialno ugodni pogoji v obliki davčnih olajšav, visokih ugodnih dodatnih državnih kreditov in podobno.

Na začetku oblikovanja socialističnega tržnega gospodarstva pri nas smo tudi to industrijsko vejo z najbolj zapletenim tehnološkim postopkom vključili v tokove ekonomske zakonitosti in v nasprotju s prakso v svetu celo pod slabšimi pogoji, kot jih ima predelovalna industrija. Zlasti takrat, ko so 1967. leta začele delovati vse sestavine gospodarske reforme, se je pokazalo, da ob kontroliranih cenah in nizki carinski zaščiti brez posebnih olajšav črna metalurgija ne bo držala takih pogojev. Druga za drugo so železarne padle v poslovno izgubo. Na Slovenskem je prva bila na vrsti železarna Jesenice, najbolj značilen proizvajalec jekla kot reprodukcijskega materiala. Leta 1967 je imela 10,5 milijonov din izgube; leta 1968 pa sta se ji pridružili še železarni Ravne in Štore, tako da so vse slovenske železarne v tem letu imele 66 milijonov din izgube. Po korekturi reformskih instrumentov se ekonomski položaj črne metalurgije sicer popravlja. Tudi združeno podjetje Slovenske železarne bo za leto 1969 zbirno pokazalo presežek dohodka. Akumulativnost, ki bo pri tem dosežena in to ob minimalni amortizacijski stopnji in relativno skromnih osebnih dohodkih, še daleč ne bo ustrezala že pred reformo z najetimi investicijskimi krediti sprejetim obveznostim, zato so se slovenske železarne primorane za izboljšanje svojega ekonomskega položaja in nadaljnji razvoj te osnovne industrijske veje prizadevati v treh smereh:

1. znotraj delovnih organizacij s povečanjem proizvodnje, produktivnosti dela in rentabilnosti poslovanja;

2. pri predstavniških organizacijah z zahtevo, da širša družbena skupnost z regulacijo cen, znižanjem prispevkov, bonifikacij obresti, ureditvijo carin in izvoznih premij ter podobno prispeva svoj delež;

3. pri denarnih zavodih za črtanje neutemeljenih interkalarnih obresti in da v obliki ugodnih dodatnih dolgoročnih kreditov za izpopolnitev in sodobno ureditev proizvodnih zmogljivosti ter povečanje sklada obratnih sredstev, omogočijo sodobnejšo opremljenosti in izboljšanje tehnološkega postopka.

V tej vni so bili doseženi do sedaj le skromni rezultati, največ pa so jih še vedno dosegle delovne skupnosti same. Medtem ko je realizacija leta 1967 znašala 910 milijonov din, se je 1968. leta dvignila na 1.055 milijonov din, za letošnje leto pa se predvideva 1.285 milijonov din; kar pri indeksu 100 za leto 1967 pomeni napredek na 116 leti in na 141 letos. Produktivnost, merjena z realizacijo na zaposlenega, pa se je dvignila še bolj.

Prispevek predstavniških organov je bil manjši. Le v zveznem merilu smo julija z izdajo odloka izvršnega sveta o 5 % povečanju cen valjanemu in vlečenemu jeklu dosegli delno rešitev upravičene zahteve. Republiški izvršni svet je dosedaj skupščini posredoval le osnutek predloga o spremembi zakona o usmeritvi sredstev SRS za investicije v gospodarstvo v višini 51 milijonov din iz turizma v železarstvo. Skupščina bo ta osnutek obravnavala v sredo, 19. t. m., težko pa je prognozirati njegovo usodo.

Uspes posredovanja v denarnih zavodih je do sedaj najbolj viden v Jugoslovanski investicijski banki, ki je na našo upravičeno zahtevo pristala na prolongiranje vračanja kredita do leta 1971 oz. 1972, z razumevanjem pa obravnava tudi našo zahtevo za črtanje neupravičenih interkalarnih obresti. Pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana je bilo doseženo le kompenziranje kredita z vročenimi sredstvi in enoletni moratorij za železarno Jesenice.

Iz poznanih razlogov — poslovnim stroškom neadekvatnih notranjih prodajnih cen jekla in relativno visokih davkov je podjetniški položaj železarn kljub tendenci izboljšave še vedno zelo neugoden. Previsoka zadolženost tako v osnovnih kot v obratnih sredstvih je odraz nizke akumulativnosti v prejšnjih letih, ki se je v zadnjih letih znižala do trošenja lastne substance. Potem ko bo zaključeno investiranje po 47. natečaju JIB, bodo železarne Jesenice, Ravne in Štore leta 1971 imele v proizvodnih sredstvih 670 milijonov din lastnih virov in blizu ene milijarde din kredita. Razmerje v obratnih sredstvih pa bo tudi po predpostavki, da ne dobimo potrebnih dodatnih kreditov, neugodno. Lastnih virov bo 220 milijonov din, kreditni odnos pa bo zajel 334 milijonov din ali 60 % vseh obratnih sredstev, ne da bi bilo upoštevano koriščenje dobaviteljev. Prezadolženost je torej poleg neadekvatnih cen ena od osnovnih žarišč vseh gospodarskih težav v železarnah.

Proгноza za obdobje do leta 1975 predvideva konsolidacijo poslovanja in že od leta 1972 dalje samostojno reprodukcijsko sposobnost, vendar pod pogojem predvidene rasti obsega realizacije, ki naj

bi se od 1.400 milijonov din leta 1970 do leta 1975 dvignila na čez 2 milijardi din. Tako povečanje obsega poslovanja, ki proti dosežkom letošnjega leta pomeni povečanje za 56 %, bo možno doseči le pod pogojem:

— ureditve in povečanja sklada obratnih sredstev,

— odobritve kredita, zahtevanega 25. 7. t. l. pri KBHL za dopolnilne naložbe v osnovna sredstva v višini 135,4 milijona din.

Za ureditev finančnega položaja železarn in doseganje lastne kreditne sposobnosti so dodatno potrebne tudi olajšave visokih kreditnih obveznosti. Nadalje se moramo truditi v dveh smereh:

— na področju interkalarnih obresti za črtanje tistega dela, ki je nastal po krivdi JIB zaradi prepočasne dinamike realizacije letnih transh odobrenega kredita in zadrževanega odobravanja uvozne opreme,

— na področju stroškov za trajna obratna sredstva in bonifikacijo obresti.

Prvo naj bi bilo rešeno na Jugoslovanski investicijski banki, drugo pa s pomočjo republiškega izvršnega sveta in skupščine. Vračanje republiškega kapitala gospodarstvu in namenska proračunska sredstva so viri, na katere mora biti usmerjena naša prizadevnost. Pri tem pa si vendar ne smemo delati prevelikih iluzij. Celoten obseg republiškega kapitala RIF in DIS znaša 726 milijonov din. Anuitete od tega kapitala za obdobje 1966—1970 znašajo 271 milijonov din, za obdobje 1971—1975 pa dodatno 191 milijonov din. Ves ta priliv sredstev je skoraj v celoti že angažiran in to na podlagi zakonov in drugih določil republiške skupščine delno za pokrivanje stroškov EKK Velenje, Steklarne Novo mesto, železniške proge Koper-Prešnica, za kreditiranje kmetijstva in gozdarstva ter turizma. Od vseh sredstev do 1975. leta še ni angažiranih le 75 milijonov din in še za ta sredstva obstaja vrsta interesentov, med katerimi je med najbolj upravičenimi luka Koper. Šele po 1976. letu je več nerazdeljenega predvidenega pritoka anuitet.

Združeno podjetje slovenske železarne bo nadaljevalo svojo prizadevnost za čim večji delež iz republiškega kapitala. Poleg vztrajanja, da se 51 milijonov din teh sredstev preusmeri iz turizma v železarne, naj bi zahtevalo svojo udeležbo tudi pri ostanku 75 milijonov din nerazdeljenih sredstev. Ta bodo dotekala leta 1971 25 milijonov ter v obdobju 1972—1975 po 12,5 milijonov din letno. Če bi nam ta sredstva bila dodeljena, bi z banko takoj lahko dosegli aranžma dolgoročnega kredita za trajna obratna sredstva.

Bonifikacija obresti, ki so jo že dosegle železnice, kmetijstvo in turizem, naj bi bil naslednji delež republiških predstavniških organov pri urejevanju železarstva kot osnovne industrijske veje. Združeno podjetje naj bi zato zahtevalo plačevanje obresti, ki presega 3 % za vse dolgoročne kredite iz sredstev, namenjenih za posege v gospodarstvo.

Ta dva predloga, delež pri republiškem kapitalu ter bonifikacija obresti pomenita realno in optimalno možnost republiškega prispevka pri urejevanju slovenskega železarstva.

Obstoj slovenske črne metalurgije lahko opravičujemo z obstojem močne kovinske predelovalne industrije. Po statističnih podatkih je že leta 1968 potrošnja jekla znašala 413 kg na prebivalca. Če ob tem vemo, da je v istem letu proizvodnja jekla v Sloveniji znašala 334 kg na prebivalca in da od tega niti polovica ni bilo potrošenega v Sloveniji, spoznamo dimenzije dosedanjega nelogičnega razvoja, saj mora Slovenija čez 60 % svojih potreb po jeklu kriti iz drugih republik in uvoza. S povečevanjem transportnih stroškov bo to vedno bolj neugodno vplivalo na konkurenčno sposobnost kovinske predelovalne kompleksa.

Ob iskanju podjetniške donosnosti železarn se bo s strukturalno spremembo proizvodnje na višje vredne vrste jekla in večjo predelavo ter obdelavo prehodno to razmerje še poslabšalo, če ne bo sočasno izvršena modernizacija in predvsem strukturalna sprememba proizvodnje kovinske industrije. Združene železarne bodo v tem procesu oblikovanja tržišča morale neposredno sodelovati ter s tem prispevati tudi svoj delež pri preorientaciji proizvodnje na izdelke z vložkom visoko vrednih jekel, kompleksno pa bo ta problem lahko rešen le z dobro obdelanim in med seboj usklajenim konceptom razvoja slovenskega gospodarstva. Ta je že v izdelavi na Gospodarski zbornici Slovenije. Specializirane znanstvene institucije pri tem lahko le sodelujejo, glavni delež pa bodo morali prispevati predstavniki industrijskih organizacij, med katerimi bo naše združeno podjetje moralo odigrati važno vlogo. Vse dokler nimamo tega koncepta, ne bo možno skladno razvijati slovenskega industrijskega potenciala.

Železarne se do sedaj zaradi lastne problematike in pomanjkanja kapitala niso mogle baviti z neposredno pomočjo skladnega razvoja kovinske predelovalnega kompleksa, v bodoče pa bo morala vloga združenega podjetja Slovenske železarne pri tem biti vidnejša — enostavno povedano: proizvodnja in predelava jekla tvorita celoto, zato sta vzajemnost in medsebojna skladnost razvoja pogoj krepitve in zdravega poslovanja obeh delov te industrijske veje.

Sedanja visoka konjunktura

jekla, ki je v roku enega leta dvignila eksportne cene do 30 %, roke dobav pa podaljšala do devet mesecev, je najboljša šola za vse tiste domače potrošnike, ki so se v času stagnacije prehitro preorientirali na inozemske dobavitelje in mislili, da bodo depresirane cene uvoznega materiala trajno lahko bogatile njihove blagajne.

Iskanje prostora v proizvodnih zmogljivostih železarn se že pojavljajo tudi ponudbe za delitev dobička in za sodelovanje pri izgradnji novih zmogljivosti in financiranju razširjene reprodukcije. Zaenkrat so to še redki, čas pa, upamo, da bo prinesel svoje. Kovinska industrija bo zlasti v pogojih zniževanja deviznega deficita primorana spoznati, da le ob zadostni proizvodnji domačega reprodukcijskega materiala lahko nemoteno obratuje. Ali bo pri razvoju črne metalurgije lahko sodelovala neposredno ali pa svoje nemoteno obratovanje dosegla z vključevanjem celotnega gospodarstva, je odvisno predvsem od akumulativnosti in iniciative te največje industrijske veje na Slovenskem.

Menim torej, da že dobivamo svoje zaveznike; s širjenjem dolgoročnih pogodb se bo vzajemnost poglobila, zato upamo, da nas bo kovinsko predelovalna industrija pri reševanju našega podjetniškega položaja začela podpirati, in to zlasti takrat, ko bo govor o delitvi republiških intervencijskih sredstev za enakomerni razvoj gospodarstva. Najbolje nas k temu usmerja resolucija IX. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, ki med drugim pravi: »Financiranje razširjene reprodukcije terja hitrejši razvoj in različen oblik ekonomskega združevanja sredstev družbene reprodukcije na samoupravni osnovi in njihovo kroženje k dejavnostim, ki lahko dajo večje ekonomske učinke. Z instrumenti gospodarskega sistema in ukrepi ekonomske politike je treba vzpodbujati proizvodno sodelovanje s skupnimi vlaganji sredstev v dejavnosti, ki predstavljajo osnovne nosilce gospodarskega razvoja in s katerimi ustvarjamo pogoje za učinkovitejši in hitrejši razvoj.« Vemo, da se v resolucijah napisana stališča skromno realizirajo. To nam dokazuje tudi osnutek republiške resolucije o okvirih ekonomske politike in politike zbiranja ter uporabe sredstev za splošno potrošnjo v letu 1970, ki se je daleč oddaljen od zahteve resolucije IX. kongresa, ki se »zavzema za razširitev materialne osnove samoupravljanja z zboljšanim gospodarjenjem kot tudi z doslednejšim in učinkovitejšim zmanjševanjem obremenitve gospodarstva«, kar pa ne sme pomeniti, da se v svoji prizadevnosti ne bomo naslanjali na ta osnovno usmerjevalni dokument bodočega petletnega obdobja. Z ustanovitvijo združenega podjetja Slovenske železarne bomo torej morali biti bolj kot do

sedaj neposredno prisotni v celotnem gospodarskem in družbenem življenju na Slovenskem. Zato je važen tudi sedež.

Ljubljana je slovensko glavno mesto in administrativno, prosvetno ter kulturno središče republike, a z relativno skromno prisotnostjo industrije. Močno sta zastopana bančništvo in blagovni promet, je pa tudi važno komunikacijsko središče. Usidranje združenega podjetja Slovenske železarne v center Ljubljane bo s svojimi, na treh krajih na periferiji lociranimi tovarnami — železarno Jesenice, železarno Ravne in železarno Štore — pomenilo prisotnost najmočnejše proizvodno organizacijske tvorbe tam, kjer se republiška gospodarska politika kroji. To naj bi na vsak način vplivalo na razumnejše usmerjevanje slovenskega gospodarstva in dalo nov impulz krepitve proizvodne ustvarjalnosti osnovnega nosilca presežka vrednosti, prosperitete in izboljšave življenjske ravni.

Glavni razlog, da se v letošnjem letu v vseh treh organizacijah združenega dela ekonomski položaj počasi popravlja, je v visoki konjunkturi, delovni vnemi, spremenjeni strukturi izdelkov, zoževanju nerentabilne proizvodnje in delno v odobrenem povišanju cen. Devetmesečni obračun kaže izboljšavo v vseh treh železarnah. Finančni rezultat železarne Ravne kaže 23,4 milijonov din presežka dohodka ali akumulacije, na Jesenicah in v Štorah pa je tudi po devetmesečnem obračunu ob upoštevanju prenosa iz predhodnega leta še vedno zabeležena izguba v višini 17,1 milijon oz. 343.000 din. Po ločenem obračunu letošnjega poslovanja imajo tudi Štore že 343.000 din akumulacije, na Jesenicah pa se je akumulativnost v višini 8,4 milijonov din ponovno vrnila v tretjem četrtletju letošnjega leta. Tendence izboljševanja je torej prisotna v vseh treh organizacijah združenega dela. Potem, kar upravičeno pričakujemo v kratkem, ko bo zvezni izvršni svet končno odobril predlog zavoda za cene in se bodo cene jeklu dvignile za dodatne 3 %, bo združenemu podjetju Slovenske železarne podana dodatna možnost za povečanje zbirnega presežka dohodka, ki po devetmesečnem poslovanju znaša 5 milijonov din. Na žalost pa cene, predvsem tiste, ki niso odvisne od dobre volje izvršnih svetov, rastejo hitreje kot traja dolgotrajno reševanje naših zahtev. To nam logično pači realno sliko naše rentabilnosti.

Ze dosedanj, predvsem letošnji proizvodno poslovni rezultati so taki, da bi akumulativnost morala biti nesporna v vseh treh železarnah. Železarne Jesenice, Ravne in Štore so od januarja do septembra realizirale 955,4 milijone din svojih izdelkov, kar je proti istemu obdobju lanskega leta 25,8 % več.

Trend povečevanja proizvodnje se je nadaljeval tudi oktobra. V desetmesečnem poslovanju so železarne imele 1.750.621 t skupne proizvodnje, na trg pa so dale 430.123 t raznih izdelkov. Pri tem so realizirali 1.071.883.000 din, kar je 25,2 % več kot v istem obdobju lani. Ker je v teku letošnjega leta padlo število zaposlenih od 11.953 na dan 31. 12. 1968 na 11.637 na dan 1. 11. letos ali za 316 ljudi (2,7 %), se vidi tudi bistveno povečana produktivnost dela in sicer za okrog 28 %.

V zadnjih treh mesecih kljub redukciji električnega toka lahko predvidevamo nadpovprečno četrtletno proizvodnjo in prodajo, zato bo prognoza 1.285 milijonov din celotne realizacije sigurno prekoračena. Za 2. polletje letošnjega leta z gotovostjo zato pričakujemo akumulativnost in za celo leto 1969 vsaj izravnavo celotnega dohodka s poslovnimi stroški in osebnimi izdatki v vseh treh železarnah. To pa seveda še ne pomeni izboljšave finančnega položaja. Tudi tam, kjer je presežek dohodka že pomemben, se ta nahaja v zalogah in med kupci. Nelikvidnost vseh treh organizacij združenega dela je zato v stalni rasti. Ob zaključku 3. četrtletja so se dolгови do dobaviteljev povzpeli na 284 milijonov din, kar je 84 milijonov din več kot v začetku leta.

Nelikvidnost se kaže tudi v blokadi žiro računov. Na Jesenicah je bil blokiran non-stop, na Ravnah 232 dni in v Štorah 242 dni. Tudi stanje na žiro računu na dan 30. 9. manifestira visoka nelikvidnost.

Četudi je po karakteristiki ekonomski položaj v vseh treh železarnah podoben, je vsaj po doseženi akumulativnosti različen. V tem je bil tudi vzrok integracije v obliki združenega podjetja, v katerem se rizična skupnost ne prenaša iz ene na drugo organizacijo združenega dela. Posamezne železarne so zato obdržale spodbudo poslovnega odločanja za jačanje podjetniške donosnosti, s soustanovitvijo pa jih veže:

- skupna prisotnost in enotno oblikovanje tržišča,
- specializacija, delitev proizvodnje in umskega dela,
- usklajen razvoj in razširjena reprodukcija,
- združeno raziskovalno delo,
- uvajanje sodobne organizacije,
- koordinirana finančna, komercialna in kadrovska politika ter
- enoten nastop navzven.

Letni gospodarski načrti in dolgoročni razvojni načrti bodo urejevalci in obveznost organizacij združenega dela. Usklajeno in namensko proizvodnje jekla za enotno obdelano in dognano tržišče bo prednost, ki bo tako tovarnam kot predstavniškim organom in bankam pomagala za presodnejše in varnejše odločanje pri razvoju slovenskega jeklarstva. Enoten razvojni program in dolgoročni

načrt bosta zagotovilo, da vsake nove naložbe pomenijo širjenje ter izpolnjevanje tehnologije in proizvodnih zmogljivosti, ki se med seboj dopolnjujejo, namenjene pa so predvsem oskrbovanju kovinske predelovalne industrije slovenskega in severozahodnega jugoslovanskega predela.

Današnje prvo zasedanje delavskega sveta, ki pomeni prvi parlament slovenskega jeklarstva, zvezo železarn Jesenic, Ravne in Štore, naj bi odprlo novo obdobje medsebojno dopolnjevanje proizvodne ustvarjalnosti, in to ne samo na področju proizvodnje, temveč tudi v sferi predelave in prometa jekla.

Kot osrednji samoupravni organ se bo delavski svet letno le parkrat sestajal, v vsakem primeru pa se bo, ko bo skozi sklepne obračune pogledal na enoletno obdobje nazaj in takrat, ko bo obravnaval in sprejemal letne gospodarske načrte, srednjeročne razvojne načrte in dolgoročne projekcije. Strukturalni sestav delavskega sveta je tako po izobrazbi kot po izkušnjah in predanosti jeklarstvu tak, da bo lahko presodno ocenjeval in odločal o najbolj zapletenih problemih.

Poslovni odbor, ki ga bomo danes dobili, se bo sestajal vsaj enkrat mesečno. — Pred seboj ima široko področje problemov, prednostno pa naj bi se bavil s specializacijo in rentabiliteto proizvodnje, intenzifikacijo tehnoloških postopkov in delovnega časa, znižanjem materialnih in poslovnih stroškov, doseganjem proporcionalnih prodajnih cen, povečevanjem sklada in koeficienta obračanja obratnih sredstev, modernizacijo sredstev za delo, zniževanjem bremen prezadolženosti, prilagajevanjem osebnih dohodkov rezultatom ustvarjalnega dela, mestom in vlogi združenih železarn v slovenskem, jugoslovanskem in mednarodnem tržnem prostoru.

Zavedati se moramo, da le dober kader, ki si vzajemno pomaga in dopolnjuje, rešuje vse, zato bomo temu morali posvetiti prvo pozornost. Statut, ki ga bomo danes dobili, bo regulator naših medsebojnih samoupravnih in poslovnih odnosov, bo pa le krpa papirja, če ne bomo življenjsko gojili človeške odnose in s pogostnimi sestanki krepili medsebojno zaupanje. Tudi direkcija bo pri tem morala odigrati svojo pozitivno vlogo. Razpisna komisija naj bi zato pri svojem izboru prednostno upoštevala vrline: kot sposobnost, učinkovitost, smelost in predanost, ki naj bi jih imeli tisti, ki bodo dnevno predstavljali ustvarjalno moč slovenskega jeklarstva.

Gorenjski, koroški in štajerski železarji tvorimo sedaj združeni poslovno proizvodni potencial. V dobro integracijskih procesov, razvoja in krepitve slovenskega železarstva in predvsem v korist nas samih moramo dokazati, da ob spojitvi 1+1+1 ni tri, temveč vsaj tri in pol.

Svečana podelitev nagrad za uspelo papirno akcijo

V letošnjem letu je podjetje DINOS razpisalo nagrade za najboljše zbiralce odpadnega papirja. Za to tekmovanje sta se prijavili tudi jeseniški osnovni šoli. Pionirska odreda teh šol sta pokazala, da ima tudi pionirska samouprava velik pomen, samo priložnosti ji je treba dati.

Papirna akcija je končana in rezultati so znani. Nihče ni pričakoval, da bosta obe osnovni šoli z Jesenic zavzeli prvi mesti. Pa vendar, predstavniki DINOS so sporočili, da je osnovna šola Tone Čufar zasedla prvo mesto, osnovna šola Prežihov Voranc pa drugo mesto. V dveh akcijah so na čufarjevi šoli zbrali 55 ton papirja, na Vorancu pa 35 ton.

Odkod na Jesenicah toliko papirja? V mnogih družinah niso naročeni na noben časopis, pa vendar je akcija odlično uspela. Učenci so šli po vseh podjetjih, trgovinah, skratka dvakrat so očistili Jesenice vsega papirja. Bistvo akcije pa ni samo v tem, da so industriji vrnili nazaj odpadne surovine. V tej akciji se je krepilo tovarništvo, organizacijske sposobnosti, tekmovalni duh. Razredi so tekmovali med seboj in to zagrizeno ter pošteno. Čeprav se ni šlo za gole, kože in točke, so učenci stali v vrsti pred tablo, kjer so bili napisani kilogrami papirja za posamezne razrede. Boj je bil izenačen, včasih so odločali kilogrami papirja med posameznimi razredi. Za prizadevanost in trud so prvi trije razredi na šoli imeli prost dan, ki so ga izkoristili za izlete.

V petek, 14. novembra je bila svečana podelitev nagrad v avli obeh šol. Predstavniki DINOS so izročili nagrade. Pionirski odred osnovne šole Tone Čufar je dobil za prvo mesto 2500 novih dinarjev, pionirski odred osnovne šole Prežihov Voranc pa 2000 novih dinarjev. Tudi posamezni učenci so bili nagrajeni. Predstavniki DINOS so jim izročili hranilne knjižice, na katerih je bilo naloženih 50 N din. Nagrada sta bila tudi najboljše razreda. Osmi razred osnovne šole Prežihov Voranc bo odšel v Sladkogorsko.

Na obeh šolah pa se že dogovarjajo, kako bo v naslednji akciji spomlad. Mogoče se bosta vlogi zamenjali. Mogoče bodo še drugi pionirji v Sloveniji posegli v boj, tako da bo akcija potekala še bolj zanimivo in napeto.

Pa še nekaj, kar je pohvale vredno. Ob dnevu varčevanja 31. oktobru so se pionirski odbori na osnovni šoli Prežihov Voranc odločili, da bodo denar, ki so ga dobili od papirja, varčevali. Predstavniki Gorenjske kreditne banke, ki je prišel na šolo, je od posameznih razredov sprejel skupaj skoraj 2.000 novih di-

narjev. Razredi so dobili tudi hranilne knjižice in hranilnike. Na koncu leta bodo za ta ednar organizirali lepe izlete.

Pionirska samouprava dobiva svoje mesto v šoli. Zakaj ne bi dali tudi najmlajšim možnost, da izrazijo svoja hotenja in se krepijo v raznih akcijah. Zakaj bi vedno posploševali, da je današnja mladina pokvarjena. Ne vsiljujmo jim svojih nazorov, razumimo jih, da živijo v svojem času, da so mladi in v večini dobri ter dovtetni za našo družbeno stvarnost.

T. D.

Humanost naših pionirjev

Zbiranje pomoči po potrebi prizadetim prebivalcem Banjaluke je bila v tekočem šolskem letu ena največjih akcij naših pionirjev, ki so takoj ko so zvedeli za nesrečo začeli samoiniciativno zbirati pomoč med seboj. Ko pa je pionirski odred osnovne šole Prežihov Voranc pozval vse pionirje naših šol k tekmovalstvu in istočasno zaprosil občinsko Zvezo prijateljev mladine Jesenice za sodelovanje in organizacijo, je akcija stekla in preseгла vsa pričakovanja.

Pionirji so v času od 5. do 12. novembra letos zbrali 9.866,45 N din. Skupaj je tekmovalo 2.797 pionirjev tako, da znaša povprečje 3,53 N din na posameznika.

V sredo, 12. t. m. smo s pionirko Marinko Šoberlovo in pionirjem Milanom Hribarjem, ki sta zastopala pionirski odred, ki je tekmovalje napovedal, prevzeli v šolah zbrano pomoč. Najvišji znesek 3.184,60 N din smo dobili v osnovni šoli Prežihov Voranc. Bili smo presenečeni, kajti ravno ta šola ima zelo nizko socialno strukturo učencev, a vendar je povprečni znesek dokaj visok, 3,81 N din na posameznika. Tudi sosednja šola Tone Čufar ni dosti zaostajala za njimi.

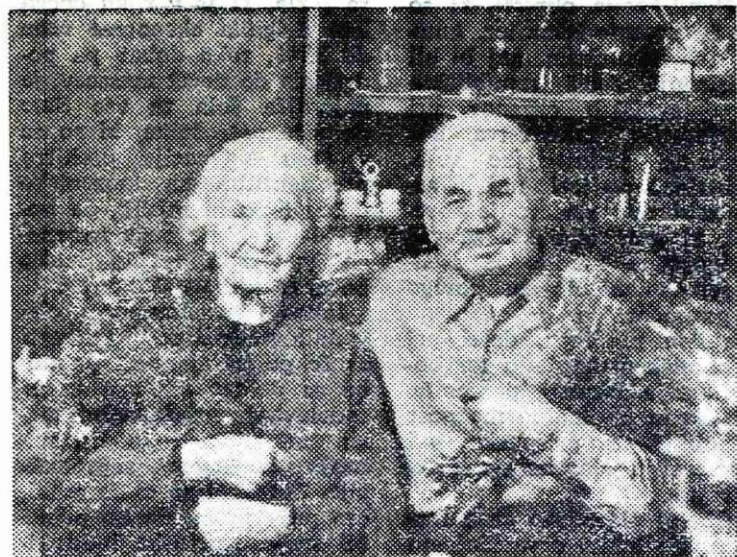
Zelo na nas je presenetila prizadevanost pionirjev osnovne šole Žirovnica. Znesek, ki so ga zbrali med seboj, se jim je zdel prenizek, zato so

se odločili za zbiranje pomoči tudi pri tistih družinah, ki nimajo šoloobveznih otrok. Kljub slabemu vremenu so obiskali vse okoliške vasi in v času tekmovalstva zbrali skupaj 2.333,30 N din. Ker šolo obiskuje 341 učencev, je to najvišji povprečni znesek na posameznika.

Mislimo, da ni tako važno, kateri pionirski odred je bil v tekmovalstvu prvi, če primerjamo, da je pionirka matere-samohranilke sama namenila za to pomoč 30,00 N din, važnejša je humanost pionirjev, ki so jo v tej nesreči pokazali do svojega bližnjega.

Zato se občinska Zveza prijateljev mladine in občinski odbor RK Jesenice, ki je zbrano pomoč prevzel, najlepše zahvaljujeta vsem pionirjem in prosvetnim delavcem, ki so v tej akciji sodelovali, istočasno pa tudi vsem staršem in drugim občanom, ki niso odrekli prošnje pionirjem pri zbiranju pomoči za prizadete prebivalce Banjaluke. Ob zaključku te akcije lahko rečemo samo to, da so jeseniški pionirji tudi to pot na široko odprli svoja srca in dlani ter pokazali najgloblje sočustvovanje do bližnjega v nesreči. Želimo le, da bi bila zbrana pomoč porabljena v tiste namene, za katere je bila dana.

Občinska Zveza prijateljev mladine Jesenice

Poročila sta se pred 60 leti

Skromno, a s pristrčno toplino — tako kot je bilo njuno skupno življenje, sta v krogu svojih najbližjih praznovala šestdesetletnico poroke mama in ata Ogrizek z Jesenic.

Mama Katarina se je rodila 25. novembra 1883 v Ležečah pri Divači kot četrti otrok kmečkih staršev. V družini je bilo šest otrok. Ko ji je bilo 22 let, je šla gospodinjt k svoji bolni sestri v Pulj. Ata Blaž je bil osmi otrok kmeta iz Marjete na Dravskem polju, rojen 3. februarja 1882. Star 16 let je šel od doma delat v tovarno kot pomožni delavec. Tri leta je služil vojaški rok pri topničarjih v Pulju in se potem zaposlil pri železnici. V tej službi je bil v številnih krajih do upokojitve leta 1939.

Z ženo sta se spoznala v Pulju in se tam tudi 8. novembra 1909. leta poročila. V zakonu sta imela sina Gustava in hčerko Almo. Življenje je bilo trdo, zaslužek pri železnici slab. Želela sta svojima otrokoma ustvariti pogoje za boljši kos kruha, kot je bil odmerjen njima. Zato je mama poleg dela in skrbi za družino kuhala še drugim, da sta mogla vzdrževati in šolati otroka. Hčerka je morala zaradi bolezni študij prekiniti, sin pa je s pomočjo staršev in s svojo izredno pridnostjo doštudiral za inženirja ekonomije. Službo je dobil v narodni banki v Beogradu. K njemu sta se preselila tudi starša leta 1940. Hčerka se je poročila in živel na Jesenicah.

Družina je bila vseskozi

napredno usmerjena, zato jim krutosti druge svetovne vojne niso prizanašale. Hčerka je bila med prvimi družinami z Jesenic izgnana v letu 1941 v Valjevo, od koder pa je z majhnim otrokom prišla k staršem v Beograd. Sin, ki je skupaj s Tomom Petrovičem osnoval prvo celico KP v NB, je bil eden najaktivnejših v vrstah napredne inteligence. Cela družina je bila vključena od vsega začetka v delo za narodnoosvobodilni pokret. Kmalu je bil sin kazensko premeščen iz NB Beograd v Zaječar. Ob priliki partizanskega napada na vlak pri Borovu leta 1942 je pobegnil, ker je bil na listi talcev. Na njegovo živo ali mrtvo glavo je bila razpisana nagrada. Posrečilo se mu je pobegniti s ponarejenimi dokumenti v Beograd in potem v partizane. V NOV je bil pri radio-tehniku. Novembra 1944 je prispelo do staršev drobno pismo iz hribov nad Trbovljami: »Ata! Tu sem, kjer si ti služboval.« Potem ni bilo več glasu. Ob nekem izdajstvu, pri probou v okolici Litije je ugasnilo mnogo obetajoče življenje.

V hali NB v Beogradu je v spominski ploči v marmor uklesano njegovo ime, njegovi mami pa so odpovedale noge od udaca s puškinim kopitom v hrbtnico, ki ga je dobila, ko so Nedičevci iskali sina »bandita«. Branila ga je: »Moj sin ni bandit! Banditi ste vi! Moj sin pa je poštenjak!« Še danes po tolikih letih ni dneva, da bi ne mislila s solzami v očeh nanj.

Drugače pa je mama še vedno skrbna in čila. Dobro še vidi in sliši. Ata Blaž pa je še trdna grba in se rad pošali in pokramlja. Po osvoboditvi sta zapustila Beograd, kjer sta preživela najstrašnejše dni skupnega življenja in se vrnila na Dravsko polje. Sedaj živita na Jesenicah, kjer imata oporo in razvedrilo ob svojem vnuku in hčerki.

Vsi, ki ju poznamo, želimo, da bi v krogu svojih dragih preživela še vrsto lepih in srečnih let. K visokemu jubileju skupnega življenja pa jima iskreno čestitamo!

Eva Jan

Učenci na udarniškem delu

Učenci 8. razredov osnovne šole Tone Čufar so se pretekli teden pod vodstvom tov. Janeza Svoljšaka, ki je bil obenem tudi pobudnik, udeležili akcije na smučišču v Mojstrani. Več ur so s smučišča odstranjevali večje kamenje in drevje ter ravnali teren. Tako je smučišče v Mojstrani dobro pripravljeno za novo sezono. Učenci so se akcije polnoštevilno in z veseljem odzvali. Takih akcij je pri nas zelo malo, zato za-

služijo tako učenci, kot tudi njihovo vodstvo, vse priznanje.

Šolsko športno društvo na osnovni šoli Tone Čufar res ne deluje v takih pogojih kot bi bilo to primerno, čeprav si tega vsi želijo: učenci sami in predavatelja za telesno vzgojo. Problem, ki jih že dolgo tare, je prav gotovo premajhna telovadnica, saj jo uporabljata kar dve šoli, tako da je zasedena vsak dan od jutra

do večera. Pod takimi pogoji bi v okviru šolskega športnega društva lahko delovala ena sama sekcija, deluje pa jih več: rokomet, košarka, orodna telovadba, pozimi pa je največji poudarek na odbojki. Treninge imajo, kadar le utegnejo. Kljub temu so košarkarji uspešno nastopali na turnirju Podmežakljo, rokometarji pa so odigrali prijateljsko tekmo s Kranjskogorci.

Letos bo v okviru šolskega športnega društva prvič začela delovati sankška sekcija, ki jo bo vodil član sankškega kluba Jesenice in učitelj telesne vzgoje na tej šoli Julij Ulčar. Edina ovira je v tem, da imajo le redki učenci ustrezne rekvizite, zato upajo, da bodo naleteli na razumevanje in pomoč pri sankškem klubu, saj vlada za ta šport na šoli veliko zanimanje.

Drobne novice iz občine

Z upoštevanjem prispevkov za mestno zemljišče, katerih dohodki se uporabljajo namensko, je bil proračun realiziran v višini 76,09 %, kar pomeni, da je pod predvidevanji še za 7,24 % (ob devetmesečnem pregledu 8,41 %). Če pa ne upoštevamo prispevka za mestno zemljišče, potem je proračun realiziran za 81,66 %, kar pomeni le 1,67 odstotka pod predvidevanji (ob devetmesečni realizaciji izpad 4,22 %). Ob upoštevanju čistega dohodka proračuna je bilo od 10.481.500 din predvidenih dohodkov realiziranih 8.559.431 din.

L. T.

šano bivanje učencev na osnovni šoli Koroška Bela. Posebna komisija bo pregledala upravičenost zahtevka jeseniške glasbene šole po dodatnih sredstvih za njeno dejavnost v letu 1969. O dodelitvi teh sredstev v okviru možnosti pa bo Temeljna izobraževalna skupnost sklepala kasneje.

• • •

[illegible]

Sinoči so v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli II. medklubska razstavo fotografij v organizaciji fotokluba ANDREJ PREŠERN. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, do vključno 25. novembra.

Ti dve inačici delovanja amaterjev kluba sta bili vzrok, da se je odbor foto kluba odločil, da za jubilej Železarnе, ki mu je vsekozi nudila materialno pomoč, organizira fotorazstavo po tako zahtevni temi kot je tema CLOVEK IN JEKLO. S to razstavo je klub želel prikazati širši javnosti težko delo jeseniškega železarja po eni strani, po drugi strani pa z vključevanjem amaterjev iz cele Jugoslavije tudi to, kako se jeklo, njihov proizvod uporablja v življenju

L. T.

Odbor foto kluba Andreja Prešerna, ki razstavo organizira, se je zavedal, da je težko prikazati s skromno razstavo delo železarja, težko ponazoriti njegove težave in prizadevanja, da je težko prikazati jeklo v službi človeka in da je tudi z estetske strani tema nehalčna, ker so fotografije večinoma mračne, sive in težke, ne morejo pa ponazoriti velike vročine, ki železarja spremlja pri vsakem koraku. Kljub temu odbor želi in upa, da je z razstavo dostojno prispeval svoj delež k proslavi visokega jubileja in izrazil zahvalnost Železarni za njeno pomoč jeseniškim fotoamaterjem od njihovega začetka do danes.

Kidričevi plaketi za dva aktivista Ljudske tehnike

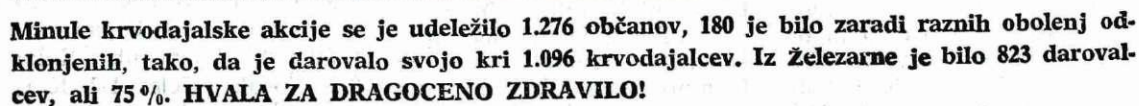
V počastitev dneva republike 29. novembra, 50-letnice KPJ, SKOJ in sindikatov bo danes 21. t.m. v klubu poslancev v Ljubljani slavno srečanje aktivistov Ljudske tehnike Slovenije. Ob tej priliki bodo najbolj zaslužnim aktivistom tehnike in znanosti podeljene bronaste, srebrne ter zlate Kidričeve plakete kot najvišja odlikovanja Ljudske tehnike.

najstarejšega in še vedno zelo aktivnega kino-foto kluba Andrej Prešern in ustanovitelji filmske skupine ODEON, ki uspešno orje ledino filmske umetnosti ne samo na Jesenicah, temveč v občini sploh. Janez Hrovat pa je trenutno naš najuspešnejši ustvarjalec amaterskih filmov. S številnimi zelo uspešnimi filmi: Sam z gorami, Bele planjave, Ognjena kača idr. se je uveljavil celo v jugoslovanskem prostoru in prejel številna priznanja, diplome in odlikovanja.

Žuro

Nocoj ob 18. uri bodo v Napotnikovi galeriji v Soštanju odprli kolektivno slikarsko razstavo članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice. Pokrovitelj razstave, ki je prirejena v počastitev dneva republike, je DPD Svoboda Soštanj. Na razstavi se bo predstavilo 18 slikarjev in sicer: Bem dr. Dana, Jože Cebulj, Boni Ceh, Ceh inž. arh. Sašo, Franc Dolinšek, Lojze Erman, Julij Herman, Zdravko Kotnik, Bogo Košnik, Janez Kozamernik, Pavel Lužnik, Tine Markež, Miro Pengal, Andrej Puc, Rudi Rajhman, Branko Sifrer, Tone Tomazin in Cveto Zupan. Razstavo bodo odprli s kocenrtom Šaleškega okteta.

Uvrstitev jeseniških Dolikovcev v razstavni program Napotnikove galerije, ki sodi med zelo ugledne tovrstne ustanove v Sloveniji, je veliko priznanje našim slikarjem. Z isto razstavo se bodo predstavili še letos in prve dni prihodnjega leta v Celju, Velenju in Trbovljah. Glede na to, da so v izboru slik zastopani motivi iz naše železarnе in bližnje krajine, bo razstava v omenjenih krajih pomenila tudi pomembno predstavo naše ožje domovine.

Smučarji - skakalci pred sezono

Sneg, ki je pobelil višine pa tudi del Gorenjske, nas je še bolj opomnil, da se približujemo zimi in pa sezoni naših smučarjev. V razgovoru s Sandijem Kotnikom, odgovornim za skakalni šport pri smučarskem društvu Jesenice, smo izvedeli marsikaj zanimivega.

Poletne priprave naših skakalcev so potekale po načrtu in programu, ki ga je skupno in za vsakega posameznika pripravil društveni trener Stanko Smolej. Po skrbno opravljenih testiranjih je lahko ugotavljal pomanjkljivosti posameznikov in tako izdelal programe treningov.

V občini uspešno delujeta tudi dva oddelka pionirske planiške šole. V Mojstrani jo vodi Pavel Krznarič, v Žirovnici pa prav tako uspešno inž. Franc Legat s pomočnikom Jankom Balohom. Skupno s planiško šolo je v smučarsko društvo Jesenice vključenih 52 skakalcev iz vseh krajev občine. Člani so tako kot v zveznem merilu razdeljeni v dve skupini. V A skupini so od naših Ludvik Zajc, Stanko Smolej, Janez Demšar in Karel Krznarič, v B skupini pa Marjan Pečar, Jože Dovžan, Janko Pagon in Joža Doda. Med mladinci je med najboljšimi tudi Andrej Cuznar iz Rateč. Marjan Pečar pa bo letos nastopal le še za klubске barve.

Potem se je pogovor z našim sogovornikom preobrnil na reprezentanco in odnose v skakalnem športu, ki so bili lani zaradi različnih lokalnih teženj že kar neznosni. Organizacijsko je letos marsikaj drugače. Pri Smučarski zvezi Jugoslavije je tehnična komisija in 7-članski svet za skoke, ki skrbi le za državno reprezentanco. Član sveta je tudi Sandi Kotnik. Pri Smučarski zvezi Slovenije pa je komisija za skoke in sveta za člane in mladince. V obeh svetih sta tudi že imenovana Krznarič in inž. Legat. Ker so v teh organih predstavniki iz različnih krajev, interesi posameznikov ne morejo priti do veljave. Še več, nova organizacija je pripomogla, da se odстранjujejo stroge klubske meje. Treninge reprezentance je zelo uspešno prevzel Miro Oman, ki zahteva disciplino in red, kar je vsekakor pogoj za uspeh. Na sestankih med športnimi delavci in skakalci so se pomnili o vseh napakah do sedaj, o delu in odnosih, izdelali pa so tudi nadaljnji program dela. Odnosi so zares povsem drugačni in lahko upamo, da bo tudi to vplivalo na večje uspehe jugoslovanskih skakalcev.

Primanjkuje le več možnosti treniranja na plastičnih skakalnicah tudi doma in pa strokovnjakov, ki bi znali pravilno presoditi pripravljenost in psihično stanje tekmovalcev. Tudi v domačem društvu in referatu so odnosi dobri, saj vsekakor referat sam odloča o delu in pa tudi o porabi denarja. Trenutno je problem le v tem, ker vseh mladih navdušenih

skakalcev ne morejo naenkrat opremiti s potrebnimi smučmi.

Seveda nas je tudi zanimalo, kako so pripravljene naši skakalci. Na treningih v Vzhodni Nemčiji in na Češkoslovaškem so se dosti uspešno kosali z najboljšimi skakalci na svetu in v tem presenetili strokovnjake. Najbolje sta se izkazala Peter Štefanič in Branko Dolhar, med boljšimi je bil tudi naš Stanko Smolej, medtem ko je Ludvik Zajc zaradi objektivnih vzrokov do sedaj manj treniral in lahko pričakujemo, da bo prišel pozneje v najboljšo formo. Seveda bodo skakalci še naprej

vestno trenirali, za konec meseca pa že upajo, da bodo lahko šli na sneg na Pokljuko ali v Planico. S snegom pa se bodo začela tudi že tekmovanja.

Sandi Kotnik nam je povedal še marsikaj zanimivega. Ponovno bodo tudi na Koroški Beli začeli vaditi mlade privrženke skakalnega športa, saj so iz tega konca izhajali dobri tekmovalci. Center zimskih priprav skakalcev iz naše občine bo Hrušica, kjer imajo dve zahtevni skakalnici. V Žirovnici pa nameravajo prihodnje leto postaviti do 30 metrov veliko skakalnico iz plastične mase. Še vedno pa je živa tudi ideja, da bi večjo umetno skakalnico postavili na Bledu, ki bi bila tako tudi velikega turističnega pomena.

T. L.

Anapurnovci pozdravljajo Jeseničane

Vodja letošnje tretje jugoslovanske alpinistične odprave v gore Himalaje, Anapurne II. in IV. (III. JAH) Aleš Kunaver in njegovi tovariši Klavdij Mlekuž iz Mojstrane, dr. Jože Andlovic iz Gorice, Matija Maležič, Cic Štupnik, Tone Sazonov, Kazimir Drašler in drugi iz Ljubljane ter Jože Golob, imajo širom Slovenije in Jugoslavije izredno veliko navdušenih prijateljev in znancev, prav tako tudi na Jesenicah in v Mojstrani ter v vseh drugih planinskih turističnih središčih Gorenjske, katerim so poslali pozdrave s Himalaje. Tovariši udeležencev letošnje tretje jugoslovanske himalajske odprave so upravičeno ponosni na vrhunske dosežke, ki so jih dosegli Aleš Kunaver, dr. Andlovic in Golob 21. oktobra, ko so se povzpeli na 7.542 m visoki vrh Anapurne IV., takoj naslednji dan pa sta Kazimir Drašler (28) in najmlajši udeležencev letošnje odprave Matic Maležič (22) premagala še višji vrh Anapurne II., ki je visok 7.937 m. S tema dvema pomembnima uspehoma so se uvrstili med letos najuspešnejše alpiniste svetovne alpinistične elite.

Vsa slovenska planinska javnost, še posebej pa plezalci in alpinisti iz naših 26 alpinističnih odsekov, so ponosni na te dosežke in na svoje tovariše, ki so uspeli zmagati tudi tam, kjer je to težko in nevarno v boju z redkim zrakom, monsuni, višinami in

strminami sedem in osem tisočakov.

Letošnje alpinistično leto pa ni bilo uspešno samo v gorah Himalaje, temveč tudi v domačih gorah, Dolomiti, Centralnih Alpah, skupini Mont Blanca, Tatrah in Pamirju, kjer je elita naših najboljših preplezala lepo število težkih in najtežjih plezalnih smeri v dolomitu, apnencu, granitu, snegu in ledu. Velik napredek so pokazali tudi mladi, ki neustrašeno naskakujejo najtežje probleme gora. Nikakor ne moremo prezreti razveseljivih in veliko obetajočih uspehov Zvoneta Koflerja in Janka Ažmana iz Mojstrane, prav gotovo pa ne smemo mimo dosežkov Bora Krivica, Staneta Belaka, Marjana Manfreda iz Ljubljane in Mitja Koširja z Jesenic, ki so poželi sredi letošnjega poletja pomembne dosežke v skupini Mont Blanca. Plezalcem in alpinistom iz Šoštanj je uspelo preplezati 1800 m severno steno smrti Eigerja, ki zahteva vrhunsko izvežbanega ekstremnega plezalca in alpinista.

Ob zaključku letošnjega plezalnega alpinističnega leta lahko smelo zapišemo, da so se letos naši plezalci in alpinisti z lepimi in pomembnimi dosežki v centralnih Alpah, Dolomiti, Tatrah, Pamirju in še prav posebej na vrhovih Anapurna odlično in uspešno vpisali v svetovno plezalnega alpinistično elito.

Žuro

Poraz z Olimpijo

Jeseniške namiznoteniške igralke so v tretjem kolu namiznoteniške slovenske lige v Ljubljani izgubile z Olimpijo s 5:2. Poraz je nekoliko presenetljiv, tembolj, ker je Olimpija nastopila brez svoje najboljšie igralke Martinčeve.

Rezultati:

Krajzelj : Verstovšek 2:1, Novak : Verstovšek 2:1, Novak : Kalan 2:0, Ušeničnik : Jeler 0:2, Ušeničnik : Kalan 0:2, Novak : Jeler 1:2, Krajzelj : Jeler 0:2.

Najmlajši trener

Ko je bil star petnajst let, je prvič stopil na drsalke. To je bilo leta 1952. Ni preteklo dolgo, pa je po hokejskih tribunah že valovilo: »Lilo, Lilo.« S svojo virtuozno igro je navduševal vso Jugoslavijo. Hokejskemu klubu Jesenice je zvest že sedemnajst let, letos pa je prevzel tudi posle trenerja prvega moštva. Takoj je pokazal, da je najmlajši pa tudi najboljši hokejski trener v Jugoslaviji.

To je kratek oris hokejske kariere Cirila Klinarja, čeprav bi se o tem lahko povedalo še veliko več — posebno še, če bi o tem hotel on sam kaj več povedati. Dolgo se že pozna, pa sem ga vseeno morala tudi dolgo prositi za ta razgovor. Pa ne morda zato, ker bi mu prišlo, če ga nekdo prosi ali da bi bil ošaben. Prav na koncu tega zapisa boste lahko videli, zakaj se tako dolgo ni »omehčal.«

»Ciril, kako si se počutil, ko si letos prevzel mesto trenerja najboljših hokejistov v državi?«

»To je bila precej tvegana reč. Že nekaj let poprej sem vodil letne treninge, vendar se leti z zimskimi ne morejo primerjati. Prevzeti mesto trenerja je pomenilo prevzeti tudi veliko odgovornost, ker so tudi sami igralci precej zahtevni.«

»V Jugoslaviji je bilo že precej tujih trenerjev. Kaj misliš o njih kot o svojih predhodnikih?«

»Prvo leto so običajno vsi dobri. Ko pa vidijo naše razmere, popuste. Mislim pa, da je bil še najboljši od vseh Blaha, ki je bil prvi trener HK Jesenice.«

»Kje si naredil trenerski tečaj?«

»To je bilo leta 1968 v Klawnicah pri Pragi. Naredili pa so ga še Novak, Brun, Medja, Valentar (vsi so trenerji pri HK Jesenice), Trebušak in Rataj.«

»Toliko let si brusil drsalke. Te še zamika, da bi se pognal po ledu?«

»Če bom trener ne bom več igral, čeprav me to še vedno zelo mik.«

»V Tedenski tribuni je pisalo, da si zadovoljen z manj kot 3.000 din na mesec. Koliko dobiš v resnici?«

»V času treningov imam v Železarni izredno plačan dopust. Tisto pa, kar dobim pri klubu je manj kot 1.000 din na mesec.«

»Jeseniške igralce radi vabijo drugam. Kot dobrega trenerja bodo najbrž tudi tebe. Boš šel?«

»Tega se vnaprej ne da vedeti. To je odvisno od situacije in pogojev. Kot star Jeseničan pa ne bi šel prav rad.«

»Pred kratkim so te imenovali za trenerja državne reprezentance. Ko so te pri HK Jesenice postavili za trenerja, so mnogi dvomili o

Ciril Klinar

tem, če je ta izbira pravilna, zdaj pa te vsi hvalijo...«

»Če moštvo dobro igra in zmaguje, je trener pri tem zadnji imenovan, če pa moštvo izgublja, je tega zmeraj kriv trener, čeprav vemo, da je to največ odvisno od igralcev.«

Sami treningi reprezentance pa me ne skrbe, če bodo igralci tako disciplinirani kot so v našem klubu in, če se bodo točno držali navodil. To pa je odvisno tudi od vodstva reprezentance.«

»V Ljubljani imajo športno dvorano. Kaj pa Jesenice?«

»O tem je bilo spregovorjenih že veliko besed, pa vedno zamanj. Če ne bodo tisti, ki so za to odgovorni, začeli takoj nabirati sredstva, bo hokej moral stagnirati. Lep primer za to so nam pokazale zadnje tekme, ko je ves čas deževalo, ko nismo mogli trenirati, tekme pa smo morali odigrati v Ljubljani.«

»Dogodek, ki bi ga najraje pozabil?«

»Najraje bi pozabil na sojenje jugoslovanskih hokejskih sodnikov, ki ne gre v korak z razvojem našega hokeja. Sojenje, kot je v Beogradu, Zagrebu in včasih tudi v Ljubljani (brata Petelin), ne sodi na športno igrišče. Že včasih so bili sodniki pristranski, nikoli pa še niso bili tako očitno. Njihov kriterij sojenja se spreminja iz tekme v tekmo.«

»Tvoja največja želja?«

»V hokeju, da bi postali ponovno državni prvaki, v zasebnem pa, da bi bila družina ves čas zdrava.«

»Prav gotovo te zadnje čase športni novinarji precej oblegajo. Kaj misliš o njih?«

»Zelo merad dajem izjave, ker niti ene še niso priobčili take, kakršna je bila v resnici. Če hočejo, da bo človek z njimi bolj prijazen in jim kaj povedal, naj pišejo tisto, kar res slišijo. Po svojih izkušnjah in izkušnjah drugih igralcev, ne verjamem nobeni časopisni športni novici več.«

Po teh besedah sem se mu zahvalila za odgovore in mu hkrati obljubila, da bom na jin razgovor zapisala po pravici, takšen, kot je res bil. Upam, da bo zadovoljen... Z.

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

22. in 23. novembra amer. barvni film **OD TRENUTKA DO TRENUTKA**, v režiji Marvina Leroya, v glavni vlogi Honore Blackmann, ob 17. in 19. uri.

24. novembra ital. franc. barvni CS film **GUSARJI MALEZIJE**, v režiji Umberta Lenza, v glavni vlogi Steve Reeves, ob 17. in 19. uri.

25. in 26. novembra angl. barvni film **SKRIVNOST STAREGA MLINA**, v režiji Deyvida Grinna, v glavni vlogi Carol Leanley, ob 17. in 19. uri.

27. novembra špan. braz. barvni film **MARISOL POTUJE V RIO**, v režiji Fernanda Palacios, v glavni vlogi Isabel Garcés, ob 17. in 19. uri.

28. novembra nem. barv. ni CS film **DR. FU MAN CU**, v režiji Dona Scharpa, v glavni vlogi Joahim Fuksberger, ob 17. in 19. uri.

29. novembra amer. barvni CS film **OGNJENI KARAVAN**, v režiji Berta Kennedyja, v glavni vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. novembra angl. barvni film **SKRIVNOSTI STAREGA MLINA**, ob 18. in 20. uri.

24. in 25. novembra amer. barvni film **OD TRENUTKA DO TRENUTKA**, ob 19. in 20. uri.

26. novembra špan. braz. barvni film **MARISOL POTUJE V RIO**, ob 18. in 20. uri.

27. in 28. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**, ob 18. in 20. uri.

29. novembra franc. barvni film **NUKROTLJIVA ANGELIKA**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE-MOJSTRANA

22. novembra ital. franc. barvni film **GLAVA DRUŽINE**.

23. novembra amer. barvni film **PANCHA VILLA JEZDI**.

27. novembra amer. barvni film **OD TRENUTKA DO TRENUTKA**.

29. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**.

Kino ZIROVNICA

23. novembra ital. franc. barvni film **GLAVA DRUŽINE**.

26. novembra amer. barvni film **OD TRENUTKA DO TRENUTKA**.

30. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**.

Kino KRANJSKA GORA

22. novembra franc. barvni film **CLOVEK ODVEČ**.

23. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**.

27. novembra angl. barvni film **SKRIVNOST STAREGA MLINA**.

29. novembra amer. barvni film **OD TRENUTKA DO TRENUTKA**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

22. novembra amer. barvni film **PANCHA VILLA JEZDI**, ob 17. uri.

22. novembra amer. barvni film **DVOJNIK V SKRIPCU**, ob 19. uri.

23. novembra ital. franc. barvni CS film **GUSARJI MALEZIJE**, ob 15. uri.

23. novembra franc. barvni CS film **CLOVEK ODVEČ**, ob 17. uri.

23. novembra amer. barvni film **UJETNIKI SAMOTE**, ob 19. uri.

26. novembra jug. film **BOG JE MRTEV**, ob 17. uri.

26. novembra amer. barvni CS film **POINT BLANK**, ob 19. uri.

29. novembra angl. barvni film **SKRIVNOST STAREGA MLINA**, ob 15. uri.

29. novembra amer. barvni film **NEVARNEJŠE OD MOŠKI**, ob 17. uri.

29. novembra amer. barvni film **NEVARNA CRTA 7000**, ob 19. uri.

Gledališče

SOBOTA, 22. 11., ob 17. uri: F. Klinar — B. Gorjan PLAVŽ — Zaključena predstava za osnovno šolo Breznica.

SOBOTA, 22. 11., ob 20. uri: F. Klinar — B. Gorjan PLAVŽ — Gostovanje na Breznici.

PONEDELJEK, 24. 11., ob 17. uri: F. Klinar — B. Gorjan PLAVŽ — ljudska drama v treh dejanjih — Zaključna predstava za osnovno šolo Tone Čufar.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem tov. Tonetu Jeršinu in tov. Darkotu Butinar, ker sta mi nudila nesebično pomoč ob moji nezgodi. Posebno se zahvaljujem tov. Tonetu Jeršinu, ker mi je nudil takojšen prevoz v bolnišnico.

Jakob Hvala

ZAHVALA

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz adjustaže valjarne tanke pločevine 1300 se zahvaljujem za lepa darila, ki sem jih prejel ob odhodu v pokoj. Vsem skupaj želim še veliko delovnih uspehov!

Franc Valentar

Prvenstvo SRS v borbenih partijah

V nedeljo zvečer je bilo v Kranju na štiristeznem avtomatskem kegljišču zaključno prvenstvo Slovenije v kegljanju — borbene partije. Tekmovali so v štirih partijah po šest sestavov. Nastopilo je 27 desetčlanskih ekip iz vse Slovenije. Največ uspeha so imeli kegljači iz Kranja, sledijo Celjani in Mariborčani.

REZULTATI: 1. Triglav (Kranj) 1863 kegljev (445, 494, 469, 455), 2. Celje 1791 kegljev (448, 447, 433, 463), 3. Kon

ZAHVALA
Vodstvu obrata, sindikalnemu odboru in vsem sodelavcem v obratu JEKLOVLEK se iskreno zahvaljujem za pozornost ob 100-letnici Železarne in poklonjeno sliko, ki sem jo bil zelo vesel.

Janez Pretnar
upokojenec
Zasip

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne in sindikalnemu odboru martinarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med boleznijo zelo dobrodošla.

Ljubo Timarac
martinarna

Pravila igre za hokej na ledu

Začetni met, ki sledi kršitvi kateregakoli pravila se izvaja na mestu prekinitve. Začetni met, ki sledi kršitvi pravila s strani obrambnega igralca v lastni obrambni tretjini se izvaja na mestu prekinitve. Če je prišlo do prekinitve igre v nevtralni tretjini, se meče začetni met na mestu, kjer je prišlo do prekinitve razen v primeru, če se je to zgodilo blizu ograje. V tem primeru se izvede začetni met na mestu, ki je odadlje no od ograje toliko kot zamisljena daljica, ki je potegnena med točkama za začetne mete v obeh obrambnih tretjinah. Če pride do prekinitve igre med končnima točkama za začetne mete in bližnjim koncem drsališča, bo začetni met izveden na najbližji končni točki za začetne mete. Začetni met se ne sme izvajati bliže kot 6 m od stranske ograje. Če je dosežen zadetek s tem, da se je ploščica odbila v vrata naravnost od sodnika in je bilo v posesti ploščice moštvo, ki se brani, bo začetni met izveden na eni izmed točk za začetne mete v tej tretjini. Če pa je bilo moštvo, ki napade zadnje v posesti ploščice, bo začetni met izveden na najbližji točki za začetne mete v nevtralni tretjini. Če pride do prekinitve igre iz drugih vzrokov, ki niso posebej omenjeni v uradnih pravilih, bo začetni met izveden na mestu prekinitve.

O B V E S T I L O VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL

Po 29. členu pravilnika o voznških dovoljenjih (Uradni list SFRJ, št. 30/67) je bilo treba voznška dovoljenja, katerih veljavnost je potekla pred uveljavitvijo tega pravilnika, to je pred 20. julijem 1967, podaljšati najpozneje do 20. julija 1969.

Precejšnje število voznikov motornih vozil še ni podaljšalo veljavnosti svojih voznških dovoljenj, zato je republiški sekretariat za notranje zadeve SRS podaljšal rok podaljševanja do 31. decembra 1969.

Oddelek za splošne zadeve Skupščine občine Jesenice bo izjemoma podaljševal veljavnost omenjenih voznških dovoljenj še do 31. decembra 1969.

Opozorjamo voznike motornih vozil, da z nepodaljšanim voznškim dovoljenjem ni dovoljeno voziti motornih vozil v cestnem prometu in da voznških dovoljenj, katerih veljavnost je potekla pred 20. julijem 1967, po 31. decembru 1969 ne bo več mogoče podaljšati. Taka dovoljenja bodo po tem roku razveljavljena in črtana iz evidence voznških dovoljenj. Novo voznško dovoljenje bo mogoče dobiti samo po splošnih pogojih, ki so predpisani za izdajo voznškega dovoljenja (voznški izpit itn.).

Iz pisarne oddelka za splošne zadeve
SOB Jesenice

*Ni prepovedan dolgi strel
Ni offside
Ni gol*

Sodnikovi znaki za vrsto prekrškov

kaznovan z disciplinsko kaznijo igre.

Zadetki in podaje

Zadetek je dosežen, če ploščica, ki je s palico igralca napadajočega moštva od spredaj usmerjena med vratnici in pod gornjo prečko ter popolnoma prekoraci črto vrat na kakršenkoli dovoljen način. Zadetek je dosežen, če je obrambni igralec kakorkoli povzročil, da je ploščica prekoracila črto vrat. Igralec napadalnega moštva, ki je bil zadnji v posesti ploščice, velja kot strelec zadetka, vendar v tem primeru podajalca ni. Zadetek je dosežen in priznan, če napadalni igralec brčne ali kakorkoli drugače porine ploščico, ta pa se od obrambnega igralca (ne velja za vratarja) odbije v vrata. Napadalni igralec, ki je brčnil ploščico velja za strelca zadetka, vendar v tem primeru podajalca ni. Zadetek je priznan, če napadalni igralec s palico strelja, pa se ploščica odbije od palice, telesa ali drsalke drugega napadalnega igralca v nasprotnikova vrata. Igralec od katerega se je ploščica odbila, velja za strelca, igralec, ki je streljal pa za pomočnika ali podajalca.

(Se nadaljuje)

Udarci s pestjo

Če katerikoli igralec začne udarjati s pestjo, je kaznovan z kaznijo igre. Namestnik kaznovanega igralca je dovoljen po 10 minutah efektivnega časa igre. Če napadalni igralec udarec vrne, je kaznovan z veliko kaznijo. Po lastni presoji pa lahko sodnik dosodi kazen igre tistemu igralcu, ki nadaljuje prepir. Namestnik za igralca, katere mu je bila dosojena kazen igre, je dovoljen po 10 minutah efektivnega časa igre. Igralec, ki sodeluje v pretepu na drsališču izven drsališča ali se pretepa z drugim igralcem, ki je izven drsališča je

— nc.

Druga zmaga v Ljubljani

Ko je bila na programu tekma alpskega pokala z Bolzanom smo lahko ponovno videli, kako zelo Jesenice potrebuje pokrito drsališče. Po tistem, ko jeseniški hokejisti zaradi dežja več dni niso mogli trenirati, je deževalo tudi na sam dan tekme. Nastal bi precej neroden položaj, če vodstvo HK Olimpije ne bi privolilo, da se ta tekma lahko odigra v dvorani Tivoli.

Makuc, Knez, Ravnik, Razinger, Jan, S. Košir, Tišler, Felc, Smolej, Hiti, Mlakar, F. Zbontar, Pirc, Košir, Eržen in Poljanšek so dosegli prvo zmago v letošnjem tekmovanju za alpski pokal. Igralci Bolzana jih ves čas niso mogli resneje ogroziti, čeprav so Jeseničani nastopili poškodovani in oslajeni. V vratih se je namesto bolujočega Kneza pojavil Makuc, namesto Smoleja, ki je bil poškodovan na tekmi z Medveščakom pa je po prvi tretjini igral Poljanšek.

Ker je prejšnji dan Olimpija istega nasprotnika premagala z 8:2, smo pričakovali, da bodo tudi Jeseničani dosegli najmanj tako visoko zmago. Da ni bilo tako, so vzroki za to v poškodbah igralcev in v tem, da zaradi dežja že več dni niso trenirali.

Prvi gol je v 8. minuti dosegel Pirc, ki je tudi sicer dobro igral, ravno tako pa tudi Hiti in Eržen, zato se lahko upravičeno vprašujemo, če je državna reprezentanca pravilno sestavljena, ko v njej ni nobenega od teh igralcev. V 18. min. je Felc povišal na 2:0, minuto za tem pa je Pavlu zmanjšal na 2:1.

Tudi druga tretjina je prinesla premoč Jeseničanov, ki je rodila tri gole — Zbontar (28), Hiti (28) in Pirc (39), vendar so tudi gostje dosegli dva zadetka, predvsem zaradi napake obrambe.

V zadnji tretjini so naši dosegli še tri zadetke — Felc (49), Jan (52), Felc (60) in tako dosegli prvi dve točki v tem tekmovanju.

Že naslednjega dne pa so Jeseničani spet igrali v Ljubljani. V prvenstveni tekmi proti Slaviji iz Vevč so zmagali z 10:4. Tudi tokrat niso nastopili kompletni. Knez se še vedno ni poizkusil in je namesto njega branil mladi Marjan Zbontar, manjkal pa je tudi Mlakar, ki je ta dan stopil v zakonski stan. Tega dne pa se bo dobro spominjal še en hokejist — Pircu se je rodila hčerka.

Tekma se je pričela s presenetljivo upornostjo Slavije in šele v 10. minuti je povedel Tišler v 11. pa povišal vodstvo Felc. Na veliko presenečenje pa je Slaviji v tej tretjini uspelo izenačiti rezultat.

V drugi tretjini sta za vodstvo spet poskrbeli Tišler (21) in Felc (22), še v isti minuti pa so Vevčani zmani-

šali na 3:4. Za boljšo razliko pa je v 24. minuti poskrbel Eržen. Slavija se je še enkrat približala Jesenicam. Boško- vič je v 25. minuti zmanjšal na 4:5. Po tistem, ko je Hiti dosegel zadetek v 34. minuti pa so Jeseničani prevzeli igro povsem v svoje roke. V tej tretjini sta zatom bila uspešna še S. Košir (39) in Felc (39), v zadnji tretjini pa se je v listo strelcev dvakrat vpisal Jan.

Na tej tekmi sta se s slabim sojenjem izkazala sodnika brata Petelin, ki sta velikokrat oškodovala Jeseničane in nista znala skriti svoje pripadnosti svojemu nekdanjemu klubu.

V soboto pa smo gledali hokej tudi na Jesenicah, ko je Kranjska gora igrala z Medveščakom iz Zagreba. Igralci Makuc, Robič, Ambrožič, Vidmar, Razinger, Pipan, Škerjanc, Poljanšek, Hribar, Čemažar, Šebjanič, Pirih, Smagin, Hafner, Kunšič, Sušnik in Endlihar so se favoriziranim gostom dobro uprli. Če bi imeli vsaj kanček več športne sreče, bi bil lahko rezultata precej drugačen.

Prvo tretjino je bila igra enakovredna, Kr. gora je imela celo več priložnosti, da bi dosegla gol. To jim ni uspelo, uspelo pa je Medveščaku, da je kar trikrat zatresel njihovo mrežo, predvsem zaradi napak obrambnih igralcev — izvzemši Pipana. Vratar Makuc za te zadetke ni bil prav nič kriv.

Drugo tretjino je Kr. gora zaigrala še bolje in že v prvi minuti je na lepo podajo Hribarja gol dosegel Poljanšek. Le malo zatem je Ambrožič streljal mimo praznega gola. V 5. minuti pa je Škerjanc po lepi kombinaciji s Poljanškom zmanjšal na 3:2. Kr. gora je bila še vedno v premoči, ko je Medveščak dosegel kar dva gola.

Ko so v 18. minuti igrali Kranjskogorci z možem manj, je vratar gostov nepravilno oviral Poljanška, za kar je bil dosojen kazenski strel, ki ga je na tej tekmi odlični Poljanšek zanesljivo realiziral.

Po zaključku druge tretjine se je kot za stavo vlił dež, ki ni prenehal do konca tekme. Kljub temu pa so igrali nadaljevali s srečanjem.

V zadnjem delu igre je Kr. gora zaigrala slabše in tako je Sinovec že v 3. minuti zvišal na 3:6. V 5. minuti pa je spet Škerjanc na podajo Poljanška zmanjšal na 4:6. Gojanovič s svojim drugim in Belinič s svojim četrtem zadetkom na tej tekmi, pa sta postavila končni rezultat 4:8.

V ponedeljek je bila v Ljubljani spet na sporedu tekma, ki je privabila približno 6000 gledalcev. Derbi med Olimpijo in Jesenicami pa so slednji spet odločili v svojo korist.

Obe ekipi sta nastopili v popolni postavi. Trener Olimpije je poslal na led najprej njihov po moči drugi napad, z računico, da bo njihov najboljši napad nato z lahkoto dosegel gole proti našemu drugemu. Pa se je kaj kmalu pokazalo, da se je pri tem uštel, saj je Felc že v 2. minuti po samostojnem prodoru premagal Galeta. Po napaki branilcev pa je Puterle v 10. minuti izenačil. Vsi tisti, ki so prišli spodbujati Jeseničane pa so lahko spet povzdignili svoje glasove v 12. minuti, ko je na izredno duhovito podajo Tišlerja Felc spet dosegel gol. Do konca tretjine so bili Jeseničani ves čas nadmočni, vendar jim ni uspelo dati zadetka, saj je bil vratar Gale tokrat odličen in ima največ zaslug, da Olimpija ni bila še bolj poražena.

V drugi tretjini pa je trener Olimpije spet naredil napako. Tedaj je na igrišče poslal prvi napad. Po pravilih pa bi moral začeti igro tisti napad, ki jo je začel v prvi tretjini oz. tisti, ki je v zapisniku napisan kot prvi napad. Tako je bila Olimpija kaznovana z dvema kazenskima minutama in z igralcem več je Smolej na podajo Felca v 22. minuti dosegel tretji gol.

Nevarne situacije so se nato vrstile pred obema vratarjema, vendar pa so imeli Jeseničani več zrelih priložnosti, ki pa jih je Gale uspešno zaustavljal. V 33. minuti pa je prek Petača Olimpija dosegla svoj drugi gol.

Od takrat dalje ni bilo nobenega zadetka več. Olimpija je v obupnem poskusu v zadnji minuti vratarja zamenjala s šestim igralcem, vendar ji tudi to ni uspelo. Jesenice so zmagale z 2:3.

Tekma je bila nekoliko slabša kot tista, ko so Jeseničani zmagali z 11:2, vendar ne zato, ker bi bile točke za alpski pokal manj vredne kot prvenstvene. Samo srečanje se je začelo v silovitem tempu, ki pa je vedno bolj popuščal. Olimpija je namreč začela igrati s šamo dvema napadoma, s čemer so jim nato vrnil tudi Jeseničani. Zaradi tega in zaradi zadimljene dvorane pa so se igralci hitreje izčrpali kot sicer. Avstrijska sodnika Valentin in Moser, ki sta vodila to zanimivo srečanje, pa sta sodila kot običajno — se pravi, v škodo Jeseničanov.

Jesenice bodo 22. 11. igrala s Partizanom v Beogradu, lahko pa se zgodi, da bo ta tekma na Jesenicah, če v Beogradu še ne bo ledu. 28. novembra pa bo na našem drsališču igrala Cortina za alpski pokal. Kr. goro pa v tem tednu čaka samo ena tekma — 22. 11. bo igrala v Ljubljani proti Olimpiji.

Z.

5. seja komisije za športno rekreacijo pri T000 sindikata

Predsednik komisije Janez Oven je v petek, dne 14. t. m. sklical sejo komisije z namenom, da se člani komisije pogovorijo in odločijo o nekaterih vprašanih v zvezi s svečano razglasitvijo rezultatov tekmovanj v športni rekreaciji in pa, da rešijo nekaj tekočih zadev. Tako so na seji sklenili, da bo svečana razglasitev rezultatov v času od 22. do 27. decembra letos. Program prireditve bo obsegal podelitev priznanj in nagrad in razgovor z enim ali več znanimi jugoslovanskimi športniki. Za zabavni del programa pa bi poskrbeli nekateri znani pevci ter ansambli narodnih in zabavnih melodij in pesmi. Sklenjeno je bilo tudi, da se ekipam za osvojena prva, druga in tretja mesta podelijo zlate, odnosno srebrne in bronaste plakete, posameznim pa diplome in praktične nagrade. Nato je bila odobrena dotacija sindikalnim odborom in sicer po 3 N din za posamezen nastop na tekmovanjih v letu 1969.

Člani komisije so nato še odobrili potovanje odbojkar- ski ekipi veteranov na tekmovanje na Ravne in pa ekipi šahistov na tekmovanje v Hrastnik. Pred zaključkom seje so bili člani komisije seznanjeni še s spremembami v sistemu in programu športnih tekmovanj v okviru združenega podjetja Slovenske žezarne. Nov program je bil sprejet na razgovoru, ki je bil 17. oktobra 1969 na Svetini v Storah. Na tem razgovoru so se predstavniki treh slovenskih železarn sporazumeli za tak program in sistem športnih srečanj, ki vsem trem železarnam daje približno enake možnosti za doseg določenega uspeha. Hkrati pa je nov program bolj rekreativnega značaja in bo tako omogočeno aktivno sodelovanje predvsem tistim

delavcem, ki sicer ne nastopajo na drugih športnih prireditvah. Celotno tekmovanje je deljeno na zimski in letni del. Zimski del obsega naslednje panoge: kegljanje na asfaltu za moške in ženske, odbojka za ženske, šah, namizni tenis za člane in starejše člane, veleslalom za člane in starejše člane ter streljanje z zračno puško za moške in ženske.

Letni del pa obsega naslednje panoge: nogomet za starejše člane, roket, pohod v naravo z lokostrelstvom in drugimi nalogami za moške in ženske, poligon vsestranosti, streljanje z malokalibersko puško za moške in ženske ter atletiko. Na razgovoru so bile sprejete tudi propozicije. Sklenjeno je bilo tudi, da se na bodočih tekmovanjih ne ugotavlja skupnega vrstnega reda, pač pa samo po posameznih panogah. Iz programa je razvidno, da se bo v bodoče dalo veliko več poudarka udeležbi starejših delavcev in pa udeležbi žensk, kar smo pogrešali pri vseh tekmovanjih v preteklih letih. Na razgovoru je bil sprejet tudi predlog, da se vsako leto organizira tudi nekaj tekmovanj izven tega programa in sicer za posamezne obratne ekipe zmagovalce internih tekmovanj, ki bi se nato srečali v medkolektivnem finalu. Nato je bil na predlog jeseniških predstavnikov formiran še odbor za rekreacijo delavcev združenega podjetja Slovenske žezarne. Odbor sestavljajo: Stefan Filipančič, inž. Lado Strahovnik, Tine Veber, inž. Džordže Kapor, Janez Jenko in Janez Oven. Za prvega predsednika odbora je bil določen Stefan Filipančič. Določeno je bilo, da bo predsednik odbora vedno predstavnik tistega kolektiva, ki organizira tekmovanje.

Povratno srečanje odbojkarjev veteranov

Na Ravnah na Koroškem je bilo v soboto, dne 15. novembra drugo srečanje odbojkarjev veteranov. Prvo tako srečanje je bilo na Jesenicah 30. avgusta letos. Tekmovanje na Ravnah, ki so se ga udeležili odbojkarji veterani, delavci železarn iz Raven in Jesenic je potekalo v prijateljskem in sproščenem vzdušju. To je bilo srečanje starih znancev in športnih prijateljev, ki se še vedno radi srečajo in pomerijo svoje sposobnosti in znanje tudi na športnem področju. To je bila tekma preizkušenih in rutiniranih športnikov, prekaljenih v številnih borbah za športni prestiž. Tekma je zato potekala mirno in brez živčnosti. Igralci obeh ekip so pokazali, da še vedno razmeroma dobro obvladajo tehniko in pravila te lepe in privlačne kolektivne igre, ki

je še posebno primerna za tiste ljudi, ki so že opustili redno in sistematično treniranje, pač pa občasno še vedno radi oblečejo športni dres in se sproščajo ob zdravih in pozitivnih rekreativnih aktivnostih.

Po tekmi, ki so jo gostje zaključili v svojo korist z rezultatom 3:0 so domačini priredili tovariški večer, kjer so se stari športni prijatelji v nevezanem in sproščenem pogovoru spominjali svojih bogatih in pestrih športnih dni. Domenili so se tudi, da bo to srečanje postalo tradicionalno. Tretje tako srečanje bo še letos na Jesenicah.

Za Jesenice so igrali: inž. Dušan Prešeren, mag. inž. Peter Kunc, Janez Jenko, Franc Bajt, Janez Oven, Anton Auber in Lado Kržišnik. J. J.